

הקבצו

בית וועד לחניכי הישיבות
העוסקים בתורת מוהר"ן מברסלב זיע"א

דרכה של תורה

מאמר תורני בנושא ע"פ תורת מוהר"ן

מלחמה - טוב או לא?

נחלקות באופן כללי לשתים; מוחין ומידות. המוחין, הם כלי המחשבה, והם כוללים את הספירות הקדושות: חכמה בינה ודעת. והמידות, הם כלי ההרגשה והעשייה, והם כוללים את הספירות הקדושות: חסד גבורה תפארת, נצח הוד יסוד ומלכות.

מדובר אמנם בספירות קדושות, שבהם מנהיג ה' יתברך את העולם. אבל כפי שגילו לנו הצדיקים, האדם הוא עולם קטן, וגם הוא מורכב בפנימיות מאותם עשרה ספירות קדושות. המוח וכלי המחשבה, כוללים בתוכם את ה'מוחין', והנפש כוללת בתוכה את שבעת המידות, שהם שבעה כוחות שונים שישנם בנפש האדם, כגון אהבה, שמקורה במדת החסד, פחד, שמקורה במדת הגבורה, וכן הלאה. ולענייננו, כח המלחמה והניצחון, שמקורה במדת הנצח.

אחת מיסודות החסידות היא, שאין שתי אהבות ואין שתי יראות, אלא רק אחת. כי כל אהבה, מקורה במדת החסד שבנפש, וכל יראה מקורה במדת הגבורה שבנפש. אלא שיש 'מדה נפולה' ויש 'מדה קדושה'. כלומר, אם יהודי מרגיש חליה משיכה לתאוה, זאת אומרת שמדת האהבה שבנפשו 'נפלה', והוא חווה כעת 'אהבה נפולה'. וכך גם אם הוא פוחד ממישהו או ממשוה בעולם הזה, זאת אומרת שמדת הגבורה שבנפשו נפלה, והוא חווה כעת 'יראה נפולה'.

היסוד הזה, מגדיר בצורה חדשה את עבודת המידות. אין שום צורך 'להילחם' עם מדה מסוימת או 'לשבור' אותה, כי המדה בעצמה היא לא רעה. מה שקרה הוא רק שהיא נפלה, ואם כן, צריך בחזרה 'להעלות' אותה למקומה. אם חשים אהבה, מצוין, כעת צריך להחזיר אותה, את אותה אהבה ולא אחרת, לאהבת ה'. כך גם לגבי יראה. וכך גם לגבי שאר המידות, ביניהן מדת הנצח, ותאוות הניצחון ששייכת אליה.

ניצחון ומחלוקת

נשתמש בלשונו של רבינו: "כי יש מדת ניצחון ומחלוקת ומלחמה, ומדה זאת באה מדמים שעדין לא עבד בהם את השם יתברך. כי עיקר מדת הניצחון הוא מהדמים, כמו שכתוב 'ויז נצחם', ופרש רש"י: 'דמים'. וצריך כל אחד לבטל מדת הניצחון והמחלוקת, ולרדוף אחר

המשך בעמוד ב' <<

ברקע מתחוללת כעת מלחמה גדולה ועקובה בין רוסיה לאוקראינה. העולם כולו עומד פעור פה, ולא מאמין שהתופעה שהיה נראה כאילו חלפה מן העולם, מופיעה שוב ובגדול. זה מצדד לכאן וזה לכאן, והצד השווה שבכולם שאינם יודעים כיצד להתמודד עם תופעה כזו. העניין כולו כמובן אינו נוגע לנו ישירות, ואין לנו שום צד בעניין, אבל בחודש זה גם אנו עוסקים במלחמה, מלחמת עמלק. וזו בהחלט הזדמנות ללמוד את הסוגיא ששמה מלחמה, בראי היהדות ועל פי משנת הצדיקים.

מלחמה היא דבר קשה, ואף אחד לא אוהב לראות אותו. במלחמה יש המון הרס וחורבן, פגיעות בנפש וברכוש, והמון המון בלגן. הלב מתכווץ, מפחד או מרחמים, למראה פעולות של לחימה, בין אדם לאדם או בין מדינה למדינה, וכל אחד מאחל לעצמו לא למצוא את עצמו לעולם במצב של מלחמה, לא מצד הרודף ולא מצד הנרדף.

מאידך, אנו מצויים להילחם כנגד עמלק. יהושע נלחם בשבעה אומות וכבש את ארץ ישראל, דוד המלך ניחל אף הוא מלחמות רבות, וכל יהודי מתמודד באופן תמידי במלחמה מול היצר הרע. על ה' יתברך נאמר 'ה' איש מלחמה', וגם משיח עתיד לכבוש את העולם. מלחמה, אם כן, היא חלק בלתי נפרד מסדר יומו של יהודי, ומההיסטוריה של העם היהודי.

השאלה העולה מכל זאת היא: האם מלחמה היא דבר טוב או לא. האם עלינו לעקור מקרב נפשנו את תנועת הלחימה, או שמא עלינו דווקא לאמץ אותה ולהשתמש בה. בדברינו להלן ננסה ללמוד את הנושא, ולחלק בין סוגי מלחמה שונים ואף הפוכים. (הדברים מיוסדים על המאמר הנפלא בליקוטי מוהר"ן (סימן ע"ה) שעוסק בעניין 'מדת המחלוקת והניצחון').

מדת הנצח

אדם מטבעו הוא טיפוס מלחמתי. החל מגיל קטן, הוא נלחם על כל דבר, ומתאמץ קשות לנכס לעצמו כמה שיותר דברים. בתחילה מדובר על עצצועים וממתקים, בהמשך זה עובר לדברים 'רציניים' יותר, כמו דעות, מעמד ושליטה. כך או כך, בשורה תחתונה, אדם רוצה להרגיש שהוא קיים, גדול ושווה, ולצורך כך הוא נלחם. תנועת המלחמה, נובעת ממדת ה'נצח'. עשרת הספירות הקדושות, שבאמצעותם ה' יתברך מנהיג את העולם,

דבר המערכת

אוקראינה-אומן

בפעם השנייה בתוך שנה וחצי - עלתה העיר אומן לכותרת העולמיות.

לפני שנה וחצי, היה זה כאשר אוקראינה סגרה את גבולותיה, ולא אפשרה לאלפי חסידי ברסלב להיכנס בשעריה, כדי להיות בראש השנה באומן.

וכעת, מדובר דווקא בכיוון ההפוך. אוקראינה נתונה תחת מלחמה קשה, והפגזות כבדות שאינן פוסקות, במיוחד על הערים המרכזיות, והעיר אומן בתוכם. וכעת, הגבולות של אוקראינה דווקא פתוחות לרווחה, אבל רק לכיוון אחד: החוצה.

מי שמקשר בין הדברים, עושה זאת לגמרי על דעת עצמו. אבל בכנות, קשה שלא להסכים את... בפרט כאשר מאותו גבול עצמו אותו הם חסמו בפני חסידי ברסלב, משם בדיוק נכנס הצבא הרוסי. והנסתרות לה' אלו קינו.

כך או כך, כלפינו מדובר באותה תוצאה.

כי מכל אוקראינה, אותנו מעניין בסך הכל בית אחד מאד מסוים, ששוכן בעיר אומן. אל הבית הזה רצינו להגיע לפני שנה וחצי ולא עלה בידנו, וגם כעת, אין את האפשרות לעשות זאת. תקוותינו שבראש השנה המצב יהיה שונה.

ועם זאת, יש לנו אפשרות מלאה לקשר מלא בכל מצב. גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחיים, בין היתר מחמת שגם כאשר אין אפשרות להיפגש פיזית, אפשר להיפגש לגמרי עם רוחם הקדושה. בפרט כאשר זוכים לעסוק במשנתם ובתורתם.

וזה מה שאנחנו עושים בגליון זה, ובחבורות השונות הרבות שהוקדמו בתקופה האחרונה ברחבי הארץ. אנו פוגשים פגישה בלתי אמצעית ברוחו הקדושה של רבינו, באמצעות העיסוק במשנתו, וההליכה לאור תורתו. ואת זה, אף אחד לא יכול ולא יוכל לקחת מאתנו, בשום צורה.

אגב או שלא.

חצי רגע קודם פריצת המלחמה, זכינו בארגון הקבצו לערוך מסע קודש לאוקראינה, לצינו הקדוש של רבינו באומן, וצינום של שאר הצדיקים. היה זה כפי הנראה המסע האחרון לאוקראינה... ואשרינו שזכינו. סיקור רחב על המסע, מופיע בגליון זה.

גם המאמר המרכזי בגליון, הוקדש הפעם לנושא 'מלחמה', על פי משנתו של רבינו. מדהים לגלות, שאכן לכל נושא ולכל פרט, יש מענה והדרכה מפורטת ומעשית במשנתו של רבינו. קראו ותחי נפשכם.

כולנו תפילה שלא תיפגע ציפורנו של יהודי חלילה, ושהעניין יסתיים לטובה במהרה, מתוך רחמים פשוטים וחסדים מגולים. ועיקר המתקת הדינים היא על ידי ריקודים והמחאת כף (ליקוטי מוהר"ן ז'), בהם מרבים עם ישראל בימים אלו של חודש אדר ופורים.

וכעשותך נוראות באותן הימים, אתנו הפלא תשועת עולמים.

הקבצו

יו"ל ע"י ארגון 'הקבצו'

בראשות הרב ישראל מאיר גלינסקי

מנהל: אברהם לוי

לקבלת הגליון ולכל נושא: 053-314-8981

או בדוא"ל: hikavtzu@gmail.com

השלום, כי לא מצא הקדוש ברוך הוא כלי מחזיק ברכה אלא השלום". עד כאן. בהמשך המאמר הוא מרחיב את העניין, ומבאר מהיכן נובעת מדת הניצחון, ואיך הופכים אותה לשלום.

יש כאן בדבריו הקדושים, הנחת יסוד חריפה שאומרת: אם יהודי מרגיש שהוא במלחמה עם מישהו, והוא נכנס אתו לויכוח ומחלוקת, ומרגיש רצון לנצח אותו - זו תוצאה של דם עכור, שעוד לא עשו אתו עבודת ה'. כלומר, אין מלחמה, מחלוקת, ויכוח או נצחון, שהוא טוב ונכון. אם אתה פוגש את הרשימה הזאת או חלקה, דע לך, שיש לך דמים שממתינים לעבודה. וכשתסיים את העבודה, לא תרגיש כך. הדברים כמובן טעונים ביאור: מה הכוונה דמים? איך הם קשורים למחלוקת ונצחון? ומה ההבדל בין דמים עכורים לדמים מתוקנים?

תפקידו של הדם במערכת הגוף, הוא לקשר בין כל חלקי המערכת, ולבנות מהם רצף, שעובד יחד. אם חלילה יש אבר שאינו מקבל דם, הוא הופך לנמוק. במקרה שזוהי, הוא מתנתק ממערכת הגוף, ובמקרה הטוב לא גורר בעקבותיו חלקים נוספים, במקרים גרועים יותר חלילה, הוא גורר אתו עוד ועוד, ומשתק את כל המערכות. כשהם עובד בצורה מתוקנת, הוא עובר דרך כל האיברים, מחבר אותם זה לזה, וכך המערכת פועלת כהלכתה.

כך אמור להיראות עם ישראל. עם ישראל מורכב מהרבה פרטים, ובכדי שהמערכת שנקראת 'עם ישראל' תעבוד כהלכה, צריך ליצור חיבור בין כל המרכיבים שלו, שהם כל יהודי ויהודי. יהודי אחד שנשאר מחוץ למערכת, מפריע לפעילות התקינה, ועלול אפילו להשבית אותה. במעגל רחב יותר, כך אמור להיראות העולם. העולם אף הוא מורכב מהמון המון פרטים, ובכדי שהוא יפעל כתיקונו, צריך ליצור חיבור בין כל חלקי המערכת. לחיבור הזה קוראים 'שלום'.

אם יש מלחמה, מחלוקת, או אפילו רק ויכוח ותאוות הניצחון, בין שתי צדדים - אות הוא שמערכת הדם מקולקלת. היא אינה עושה את עבודתה לחבר בין כל המרכיבים, ולהפעיל אותם כמערכת אחת, אלא היא מקולקלת, וכתוצאה מכך, המערכת מחלוקת לכמה חלקים, שחולקים זה עם זה, ומנסים לנצח זה את זה, והתוצאה הבטוחה היא, שבין אם זה נצח ובין אם זה, המערכת לא פועלת טוב, ואינה משלימה את ייעודה. ובכן, מה עושים?

מדת השלום

נחזור למדת הנצח. מדת הנצח היא כח חשוב וחיוני בנפש, והיא דוחפת אותנו להילחם על הנצחיות. ה' יתברך טבע בכל אדם, את יצר החיים. יצר החיים הוא הכח החזק ביותר בנפש, והוא מוכן לעשות הכל כדי לחיות, כדי להיות קיים, וגם נצחי. בעומק הנפש, גם אם אדם אינו מודע, הוא מרגיש מוכרח לעשות הכל כדי להפוך לערך נצחי. כשם שאינו יכול לחשוב על אבדן החיים, וכל אשר לאיש יתן בעד נפשו, הוא גם אינו יכול לחשוב על אפשרות להיות עראי ולא נצחי.

כשהמדה הזאת 'נפולת', היא מתבטאת בכך שאני צריך להוכיח את קיומי, ובשביל כך, עלי לבטל את זולתי. רק אם אהיה חזק, גדול, וצודק, ארגיש שאני קיים. אם יווכח חלילה שהשני צודק ולא אני, או שהוא גדול וחזק יותר, זאת אומרת שאני לא קיים. ואם כך, עלי לצאת למלחמה, בכל צורה שהיא, כדי לבטא את קיומי. ומכאן, מדת הניצחון שלפעמים מתבטאת בויכוח גרידא, ולפעמים הופכת למחלוקת ורדיפה, ולעיתים רחוקות אף במלחמה. זה יכול להיות בין שתי אנשים, יכול להיות בין משפחות וקהילות או בתוכן, ויכול גם להיות בין מדינות. אך כולם, שורש אחד להם.

'העלאת' המדה היא, ההבנה שכדי להיות קיים ונצחי, אני זקוק שהמערכת תהיה תקינה. ומערכת תקינה, מורכבת תמיד אבל תמיד, מכל פרטי מרכיביה. ומשכך, אם יש מחלוקת ביני לבין מישהו אחר, לא משנה מי צודק ומי נצח, שנינו הפסדנו את קיומנו. כי רק כשנתחבר יחד, הקיום שלנו מתחיל להיות אמתי ונצחי. כדי לעשות זאת, צריך לשחרר את השרירים, להפסיק לדחוף החוצה, ולהסכים לנשום ולהיכנס פנימה, ואז להבין שאני והוא, איננו סותרים זה לזה, ואיננו מאיימים זה על זה, אלא בסך הכל שתי צדדים של המטבע, שרק בצירוף שנינו יכול להיות מטבע שלם.

ומה עם מלחמת עמלק, מלחמת יהושע, ומלחמת ה'יצר? ובכן, יש גם רע בעולם. עמלק הוא הרע הגמור וחייבים למחות ולהשמיד אותו. כך גם שבעה עממין שהיו בארץ ישראל, וכך גם היצר הרע. אבל הדרך היחידה להילחם בו ולהשמיד אותו, הוא באמצעות בירור הטוב מתוכו. כלומר, אי אפשר ללחום ישירות ברע, אלא רק להעצים את הטוב, ואז ממילא הרע יתבטל. ואיך עושים זאת? על כך במאמר הבא בעז"ה.

כל ההתחלות מפורים

שאני לא רוצה, כן? זה פשוט שאני לא מצליח" הוא שוב שתק... ובשתיקתו היה את כל מה שהוא תמיד ניסה לומר לי, אבל אני לא הקשבתי. "הכול בסדר", הוא שתק, "אני יודע שזה קשה, אני מבין אותך. אבל תנסה, דבר איתי, אני יעזור לך" ושתק עוד קצת... "רק אל תוותר, תלחם", הדהדה שתיקתו בתוכי, "אל תתייאש אהובי"

הרגשתי את האנדרלין בדם. באותו רגע רציתי לטרוף את העולם. להבטיח לו שזהו, מהיום אני בא לדבר איתו כל יום, לא מאכזב אותו יותר, נלחם בכל מי שיפריע. הרגשתי שאני אוהב אותו, שאני מוכן למות בשבילו.

אבל מייד נפלת; הקול הרע שבי הפיל אותי. "הלו, תתעורר יא הוזה", הוא אמר בארסיות, "זה בדיקו מה שהיה לפני חודש. כבר שכחתי?". "כבר אז הבטחת ונשבעת", הוא המשיך להצליף, "ומה קרה בסוף?" סיים בצחוק המרושע והמגעיל שלו.

אז פשוט שכבתי על האדמה הקרה והתפרקתי לי, בוחר שוב לשקוע אל הייאוש, אל ההפקרות שבייאוש.

ושוב הרגשתי אותו לידי, שותק לידי. "נכון", הוא שתק באהבה, "נפלת, אבל ככה קמת!". "וחוץ מזה" הוא המשיך לשתוק לידי, "לא אכפת לי מהנפילות, אכפת לי שאתה לא קם אחרי הנפילות"

"אבל כל פעם מחדש זה אותו סיפור" אמרתי בקול שבור תוך כדי שאני קם מהרצפה, "אני רוצה להתחיל מחדש ושוב נופל, אז מה העניין?" הקשיתי, קצת יותר מאושר.

"זו הדרך", הוא שתק לי בקול חזק, "תתחיל מיליון פעמים, תתחיל כל פעם מחדש! זה מה שחשוב!"

הסתכלתי על השעון, כבר עברה שעה. ידעתי שהוא יהיה איתי גם עוד חמש שעות, אבל זהו, הייתי חייב לחזור.

"תודה", לחשתי לו בקול של אדם חדש. הוא שוב שתק ורק חיך באהבה.

עליתי על השביל לכיוון העיר הרועשת כשהשתיקה שלו מהדהדת לי באוזניים כמו מנגינה ערבה "תתחיל כל פעם מחדש! זה מה שחשוב!"

רגע לפני שנשטפתי בבלאגן הסתובבתי אליו. "תודה", לחשתי, "תודה על הסבלנות, תודה על ההקשבה, תודה על האמון, תודה על העזרה."

עשיתי עוד צעד קטן וכשרגלי היו כבר על שפת העיר הסתובבתי אליו שוב ואמרתי, "תודה, בורא עולם, על ההתבודדות!"

תתחיל כל פעם מחדש! זה מה שחשוב.

סיכמנו שניפגש בערב. הוא אמר שאני יכול לבוא מתי שאני רוצה, אבל אני העדפתי את שעות הלילה. אז הכול יותר רגוע ונקי.

האמת היא שכבר חשבתי להבריא, אבל הוא התקשר לשאול מה איתי. ניסיתי לומר לו שנדחה את זה למחר או לכל זמן אחר. "היום אני לא כל כך בראש, אין לי מילים וכוחות", תירצתי בידיעה שאני עושה טעות. אבל הוא לא וויתר. "כבר קבענו" הוא אמר לי, בקול הזה שאני לא עומד בפניו, האהב והמכיל והמחבק. "אולי בכל אופן?"

אז באתי, ידעתי שהוא עושה לי טובה, שאני הוא זה שבאמת חייב את השיחה הזו. אבל לא מצאתי את הכוחות לבוא אליו ושוב לספר עד כמה נכשלת, עד כמה אני מרגיש דפוק, עד כמה שוב בגדתי בו ועשיתי ככל העולה על רוחי. אבל ידעתי שאין ברירה, ובאתי...

הוא חיכה לי במקום הקבוע, זה היה כיף לראות שהוא מחכה לי כאילו כלום. כאילו לא חברותי לו בחודש האחרון מכל הפגישות שסיכמנו, כאילו לא חשבתי להבריא גם היום, כאילו לא אכזבתי אותו שוב ושוב.

"שלום" אמרתי בקול חלש וריק. שיבין. שיידע שבכלל לא בא לי. שאני מרוקן וגמור ואין לי כוח לכלום...

הוא לא ענה, הוא רק הסתכל עלי בעיניו הטובות וחיכה. אז שתקתי. שתקתי לו את ריקנותי ואפסיותי, את חוסר המילים שלי. אבל הייתה לו סבלנות. הוא לא דחק ולא האיצ, כאילו אומר "אני פה בשבילך ויש לי את כל הזמן שבעולם, וגם אם תחליט לא לדבר זה בסדר".

"לא דברנו הרבה זמן", ניסיתי להישמע מתריס, אבל ידעתי שהוא שמע את הכאב. הוא הנהן ושתק, מוציא את כל הכוח שניסיתי לצבור בהתרסה הזו.

ופתאום זה התפרץ. כל המוגלה שהצטברה, הכאב, החולשה, האכזבה, הריקנות. זה נשפך ממני כמו נחשול מים. במשך דקות ארוכות בכיתי וצעקתי, התפרקתי וכעסתי. כעסתי עליו, כעסתי על עצמי, כעסתי על כל העולם.

הוא לא אמר מילה, רק ישב לידי והקשיב. ביד אחת חיבק אותי ובשנייה ניגב לי את הדמעות. הוא לא חיכה שאסיים, היה לו את כל הזמן שבעולם בשבילי.

לאט לאט נרגעתי, שתקתי גם. אבל עכשיו שתקתי את הידיעה שהוא תמיד יחכה לי, שהוא תמיד יאהב אותי, שתמיד תהיה לו סבלנות בשבילי...

"תראה", התחלתי בקול מוגומגם, "זה לא

יעקב: שלום רבי משה, זה זמן רב שלא ראיתך.

משה: אכן. הפעם האחרונה שנפגשנו, היה לפני כחודש כשהגעתי ל"חבורה". מאז, הפסקת להגיע ולכן לא נפגשנו. מה קרה? מדוע הפסקת להגיע? דע לך שאתה מאד חסר לנו.

יעקב: הפסקתי משתי סיבות. הסיבה הראשונה היא, שלא הרגשתי שאני עושה משהו מועיל, כמו לימוד או תפילה. אך משום הסיבה הזאת בלבד לא הייתי עוזב בפרט לאחר השיחה שלנו בפעם הקודמת בה הסברת לי באריכות מתיישבת על הלב כמה הדבר הזה חשוב ונחוץ. הסיבה שבשלה נשברתי והפסקתי לבוא, הוא משום שהרגשתי שהחבורה לא מתנהלת בצורה נכונה, ולא קבלתי ממנה כמעט תועלת.

עם זאת אני מוכרח לציין, שדווקא כעת לאחר חודש שלא השתתפתי בחבורה, אני מרגיש כמה זה חסר לי. ומבין למפרע כמה תועלת קבלתי ממנה בלי להרגיש, על אף הכל ולמרות הכל. ולכן, אני כן רוצה לחזור לשם, אבל אשמח לשוחח אתך אודות מה שהיה חסר לי בחבורה, בכדי לשפר זאת.

משה: אני שמח מאד לשמוע, שאתה מרגיש שזה חסר לך, ומבין את התועלת שהייתה לך. כי אכן, כך הם פני הדברים בכל דבר אמיתי ונכון, שבשעת מעשה לא תמיד מרגישים את התועלת, ונדמה לפעמים כאילו לא קורה כלום, אבל לאחר מעשה מגלים כמה זה כן היה נחות ומועיל. ולכן, אף שחבל לי מאד שלא הגעת לחבורה במשך חודש, והיית מאד חסר לנו, אבל יצא מזה גם דבר טוב, שמתוך כך התעוררת להבין כמה אתה צריך את זה.

וכעת לדברך. הסיבה הראשונה שהזכרת, שאתה מרגיש בזבוז זמן בעצם ההשתתפות בחבורה, כבר שוחחנו עליה בהרחבה בשיחה הקודמת וכפי שהזכרת, וכעת אתה כבר גם מבין זאת בעצמך, שזה ממש לא בזבוז זמן אלא דבר חשוב ומועיל, והרגשת בנפשך את התועלת שהייתה לך מזה לטווח רחוק. ובוודאי אם תמשיך הלאה ולא תרפה, תרגיש זאת פי כמה וכמה. נשוחח אם כן אודות הסיבה הניחה שהזכרת, לפיה ישנם דברים בהתנהלות החבורה, שמפריעים לך והיית רוצה לשנות אותם. אשמח אם כן לשמוע כמה המדובר.

יעקב: אני מגיע למקום. יושבים שם כמה חברים ומפספטים יחד, זה אומר בכה זה אומר בכה. וכאמור, זה נחמד ואפילו קצת מועיל, אבל עדיין אני מרגיש שאנו מפספסים משהו, ושאפשר לעשות את זה בצורה הרבה יותר טובה, מועילה ואפקטיבית. משהו שבאמת אוכל להרגיש כבר בשעת מעשה את התועלת שקבלתי השבוע מהחבורה.

משה: שאלה טובה שאלת. ואין ספק שנכון וראוי לחפש עצות איך להפיק את מקסימום התועלת שאפשר להפיק משיחת

שיחת חברים [ג]

חברים. כי אף על פי שהבסיס והיסוד הוא עצם האמונה בחשיבות הדברים, וכמו שדיברנו בפעם הקודמת, עם זאת זה לא סותר לכך שבוודאי יש דרכים ועצות מעשיות שעל ידם יכולים להפיק יותר תועלת.

ניקח דוגמא מלימוד התורה. ללא ספק, הבסיס והיסוד שדוחף את האדם ללימוד התורה, הוא האמונה בקדושת התורה ובחשיבות מצוות תלמוד תורה, ובוודאי שזה העיקר מה שצריך לחזק בלב כדי להרבות ולהתמיד בלימוד התורה, ובלי זה לא יעזור כל סוגי העצות והטיפים, כי סוף סוף היצר הרע לביטול תורה הוא יותר גדול, ולכן בוודאי שהיסוד הוא החשיבות והערך לדברים.

אבל מצד שני, בוודאי שאין זה מספיק, ואם ילמד האדם את כל הספרים בחשיבות לימוד התורה, ואז ינסה לבית המדרש ויפתח את הספר הראשון שבה לידו וילמד בזה כמה שעות עם כל ההתלהבות והנענועים וכו', זה לא יחזיק מעמד, כי כדי להתקדם באמת בלימוד מוכרחים שזה יהיה כמו עסק, עם תכנית מסודרת מה אני הולך ללמוד, ובאופן שמתאים לי ואני נהנה, ואז מתחברים ללימוד, וכשמתחברים לזה, בוודאי באים לעזרה גם כל הידיעות על מעלת הלימוד.

כך גם בנושא שיחת חברים, לא די בעצם האמונה בחשיבות הדבר, אלא בוודאי שצריך גם לראות ולחשוב הרבה איך מפיקים את התועלת המירבית שאפשר, ולא רק שבביל עצם הדבר שאם אפשר להפיק מאה אחוז תועלת למה להפיק רק חמישים אחוז, לא רק זה, אלא משום שכל שאדם מתחבר לדברים ומרגיש תועלת בהם, כך הוא יוכל להתמיד בהם, אבל כל זמן שהאדם עושה זה רק מתוך האמונה ובלי להרגיש במוחש את התועלת, הוא לא יוכל להחזיק מעמד יותר מדאי זמן, כי קשה מאוד לאדם לעשות דבר שהוא לא מתחבר אליו. וכפי שאכן קרה אצלך.

יעקב: אכן, כיוונת במדויק למה שאני מרגיש. אני אכן כבר מאמין במעלת העניין, אבל רוצה גם לראות בשטח איך אפשר לעשות זאת בצורה תועלתית, כי בלא זה יקשה עלי להחזיק מעמד לאורך זמן. אשמח אם כן לשמוע איך עושים את זה, ואיך מגיעים למצב שה'שיחת חברים' באמת מוציאה מכל אחד את הנקודה הפנימית שלו, ואז זה נעשה למשהו שיכול לשנות לי את החיים, ולהטעין אותי בכוחות לכל השבוע הקרוב?

משה: ובכן, ברור שאי אפשר לתת בזה כללים מפורטים, כי זה תלוי מאוד בכל מקום מי הם המשתתפים ומה הסגנון שלהם, אבל דבר אחד ברור, שצריך להשקיע בכך מחשבה ותכנון איך

לעשות זאת באופן שיהיה מעניין לכולם ושירגישו תועלת, ולא לבוא 'בעצימת עיניים' ולהחליט ש'מה שיהיה יהיה'.
באופן כללי ישנם שתי נקודות חשובות שצריך לתת עליהן את הדעת.

דבר ראשון, שהדברים יהיו כמה שיותר ממוקדים, וכמו במשל שהזכרתי על מי שבא ללמוד בלי לדעת מה הוא הולך ללמוד, כך כשבאים "כדי לדבר" ואין מושג בכלל על מה אמורים לדבר, ממילא הדברים בדרך כלל סתם נסחבים וכדו', ולא מביאים בקרבם בשורות מיוחדות, וממילא גם לא מרגישים כל כך את התועלת.

ולכן מומלץ מאוד שיהיה דבר שימקד את החבורה. זה יכול להיות ספר מסוים שלומדים יחד וכל אחד משתף את הנקודה שעולה לו בקשר לדברים. זה גם יכול להיות נושא מסוים, אבל כדאי מאוד שיהיה משהו מסוים שממקד.

דבר שני, שהדיבורים יהיו ממוקדים בכיוון מעשי, שכל אחד יוכל להרגיש שיצא עם משהו ביד, כגון עצות והתחזקות שאפשר ללכת איתם ולהתחזק בהם כל אחד במקומו, ולא רק בדיבורים באויר או סיפורים מעניינים וכדומה. מובן, שזה דבר שלפעמים לוקח זמן עד שתופסים מה מתאים יותר ומה לא, אבל כשממוקדים ויודעים מה מחפשים, מוצאים לבסוף את שביל הזהב.

יעקב: שני הדברים שהזכרת, חשובים מאד. כי אכן, בכל דבר בחיים שלנו, אם אדם אינו מסמך לעצמו מטרה וממקד את עצמו אליה, לעולם לא יגיע לשום מקום. וגם אם יגיע לאן שהוא, מן הסתם הוא לא יהיה מרוצה, כי אינו מרגיש שהשיג משהו. לעומת זאת אם הוא יוצא מתוך מטרה מוגדרת, וממוקד עליה, הוא יכול להשיג המון תועלת.

וכך לגבי החבורה, אם יודעים לקראת מה הולכים, ועוסקים להגיע לשם, כל הסיפור נראה אחרת. קודם כל, יכולים ללבוש המון דברים חשובים ולהגיע לתובנות חדשות לגמרי. שנית, כל הסיפור הופך להיות הרבה חווייתי, כי זה קשור אלי ונוגע לחיים שלי. ושלישית, היות ונוגעים בנקודות הנכונות, זה גורם להרבה יותר חיבור בין החברים.

משה: אכן כדברך. ובהקשר הזה ראוי להוסיף, שישנו שלב נוסף והכרחי מאד בכל חבורה. מומלץ לעשות אותו כבר בתחילה, אבל הוא תועלתית בכל שלב. והוא: שכל אחד מהחברים יספר קצת על עצמו. לא צריך כמובן לחשוף דברים לא נעימים ו/או התמודדויות אישיות, אבל אפשר בהחלט לספר קצת על המשפחה והרקע, ועל תהליך ההתקרבות שלו, וכדומה. הדבר הזה יש בכוחו להביא לחיבור פנימי ונפשי בין החברים, וממילא לתועלת כפולה ומכופלת.

טעימה מתורת מוהר"ן על הנושא

מלחמות ומחלוקת

מדת הנצחון והמחלוקת - מדמים שאינם מתוקנים

עולמות לְמִטָּה [על יְדֵי שְׂבִירַת פְּלִים פְּיֻדֵעַ] וְהַעֲלֹמֹת הֵן פְּחִינַת אוֹתֵיזֵת, וְנִתְפָּרֵז לְפָנֶיהָ נִיצוּצוֹת. וְעַל יְדֵי הַעֲלָאֵת מִיּוֹן נִקְבֵּין שֶׁל תּוֹרָה וְתַפְּלָה נֶעֱשֶׂה צִרְיָן מִהִנְיָצוּצוֹת וְהַאוֹתֵיזֵת, וְנֶעֱשֶׂה עוֹלָם.

וְהוּוּ פְּחִינַת שְׁלוֹם. כִּי קִדְם שְׁמִכְנִיס אֵלָיו הִנְיָצוּצוֹת וְהַאוֹתֵיזֵת תוֹךְ דְּבִיבְרֵי תוֹרָה וְתַפְּלָה, אֵין לָהֶם שׁוּם צִרְיָן וְחִבּוּר, וְהֵם בְּפְחִינַת שְׂבָרִים וְמַחְלָקָת, כִּי כֵּל נִיצוּץ מִתְגַּבֵּר עַל חִבְרוֹ. וְכַשְׁמִכְנִיסִים אֶל הַדְּבַר דְּקִדְשָׁהּ, הוּא מְצַרְפֵּם וְמוֹתְבָרֵם, שְׁאֵזוּ פְּחִינַת שְׁלוֹם. כִּי עַל יְדֵי הַדְּבַר דְּקִדְשָׁהּ שֶׁל תּוֹרָה וְתַפְּלָה נֶעֱשֶׂה הַעֲלָאֵת מִיּוֹן נִקְבֵּין, שְׁעַל יְדֵי זֶה נֶעֱשֶׂה שְׁלוֹם פְּנִ"ל, שְׁעַל יְדֵי זֶה נִתְתַּקְּנִין וְנִתְחַדְּשִׁין כֵּל הַעֲלֹמֹת הַנְּפֻלִין וְנִחְשָׁב כִּי אֵין בְּרָאָן מִתְחַדֵּשׁ. **הַמְשָׁךְ בַּעֲמוּד ה' <<<**

כִּי יש מִדַּת נִיצוּחֹן וּמַחְלֻקָת וּמְלַחְמָה. וּמִדָּה זֹאת פְּאָה מְדַמִּים שְׁעִדֵּין לֹא עֲבַד בָּהֶם אֶת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ. כִּי עֵקֶר מִדַּת הַנִּצְחֹן הוּא מִהַדְּמִים, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב (שְׁעֵי"ה ס"ג): "וְיִזְוּ נִצְחָם", וּכְרֵשׁ רַשׁ": דְּמִים. וְצִרְיָן כֵּל אֶחָד לְבִטּוֹל מִדַּת הַנִּצְחֹן וְהַמַּחְלָקָת, וְלִדְרוֹף אַחַר הַשְׁלוֹם כִּי לֹא מְצָא תְּקֻדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כִּלִּי מַחְזִיק בְּרִכָּה אֶלָּא הַשְׁלוֹם (עוֹקְצִין פ"ג). וְזֶה זֹכִין עַל יְדֵי שִׁדְּבָר הַרְבֵּה בְּתוֹרָה וְתַפְּלָה, עַל יְדֵי זֶה יִפְּאֵל לְשְׁלוֹם.

וְזֶה עֵקֶר תְּקוּן תְּבָרִיאָה, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב: "עוֹשֶׂה שְׁלוֹם וּבוֹרָא אֶת הַכֵּל" כִּי בְּשַׁעַת בְּרִיאָה נִפְּלוּ

בית היין

שאלה:

שלום וברכה.

איך מתמודדים עם ילד שמתאכזב ומתעצבן מאד מהר?

כל ילד מתמודד עם כל מיני מצבים וחוויות, אבל יש ילדים ש'הפתיל שלהם קצר', והם מתאכזבים מהר ומתעצבנים מהר מאד, וקשה מאד להרגיע אותם. בבחינת 'נוח לכעוס וקשה לרצות'.

מה צריך לעשות אתם? ואיך מתמודדים עם כך שהילדים האחרים רואים בהם ילדים מעצבנים, ונוטים לדחות אותם, וזה גורם להם עוד יותר להסתגר?

הרב יחיאל פליסקין:

הגישה הפשטנית גורסת, שיש לעבוד עם הילד על תיקון המידות. כלומר, לאמן אותו בעקביות לשליטה עצמית, אם על ידי שיחות מתאימות עמו בנחת רוח, ולחפש יחד עמו אופנים ותכניות איך הוא יוכל להרגיע את עצמו (בעצמו או בעזרת ההורים) לפני שהוא מתפרץ, וכן אפשר להעזר במבצעים שונים, או לעזור לו לנהל יומן שבו הוא רושם מתי התגבר.

כל זה נכון, ואף נצרך, אבל זה לא השורש.

מרון הבעל שם טוב ותלמידיו זיע"א השרישו בנו, שעיקר תיקון המידות הוא לתקן אותם בשרשם, וכפי שכתב בספר נועם אלימלך (פרשת צו) "והרים את הדשן אשר תאכל האש, רצה לומר שזה בלתי אפשרי שישבר אדם כל מדותיו הנולדים עמו מבטן אמו, רק שצריך להרים אותם אל הקדושה למשל מי שיש בו מדת כעס, יסור מכעס החיצונית ויכעוס על הרשעים, וכן בכל המדות. ושמו אצל המזבח, פירוש כנ"ל שישים המדה אל הקדושה, דהיינו באם יבא לכעס או שאר מדה ישבר עצמו להביא אותה המדה אל הקדושה".

לאור זאת, אם אנחנו מזהים בילד מידת הכעס, או תגובות מהירות הנקראות 'אימפולסיביות', יש לנו לדעת שזו ביסודה מידה טובה, שצריכה להגיע אל תיקונה. ועבור זאת יש למצוא עבור הילד סוג עבודה ה', או לכל הפחות פעילויות שונות, שיביאו לידי ביטוי חיובי את הנמהרות והתגובות הנמרצות.

למשל עכשיו שאנחנו נמצאים בחודש אדר, יכולים למנות ילד זה ל'תפקיד' נכבד להיות 'שר השמחה' בבית, באופנים שונים כגון להשמיע נגינות, ולארגן רקידה בבית מדי יום, ולהוסיף איזה מילתא דבדיחות או תחפושת וכד', תפקיד שידרוש ממנו עשייה, יצירתיות וזריזות, באופן שיתאים לטבעו.

וכן רואים שלפעמים ילדים כאלו דוקא טובים בלארגן כל מיני אירועים ומסיבות, כי דוקא החשיבה המהירה שלהם עוזרת להם לנהל כמה דברים בו זמנית ואף לאלתר פתרונות במקום אם יש צורך.

כאשר הורים יחשבו על דרך זו, בעו"ה ימצאו שימושים טובים לכל מידה ומידה.

וכאמור בתחילת דברינו, יש בהחלט צורך גם לעבוד עם הילד על עידון המידות ושליטה עצמית, אם כי רק כאשר עובדים על המתקת המידה בשורשה, או יש סיכוי גבוה שגם החלק של עידון המידות יצליח

הרב אברהם יצחק קלצקי:

א] באופן כללי ילד שמתעצבן יותר מהרגיל, יש לאבחנו באבחון מקצועי ולבדוק דרכי טיפול עמוקים יותר, איני נכנס לסוגיא זו.

ב] אך בלי כל קשר לסוגיית הטיפול, יש לנו מרביז"ל עצה נפלאה הנקראת 'שיחת חברים', בה מדברים עם חברים דיבורי אמת מהלב, דיבורים בהם מבינים את החבר עם כל הרע שלו, לאו דווקא דברי תורה ומוסר.

ועל כן מומלץ מאוד לפנות זמן בו לוקחים את הילד ל'שיחת חברים', מומלץ לצאת לטיול בחוץ או לצאת לכל מקום שקט אחר מקום מאוורר, לא בחדר או בית כנסת, אך מצד שני גם לא להפוך את זה לטיול רשמי גדול מדי, דבר דרמטי שיכול לסגור את לב הילד, פשוט לצאת החוצה לרחוב טיול קצר בשכונה ולדבר דיבורים מהלב.

כמובן כדאי שזה יהיה בזמן רגוע, ואז יוצאים ומדברים על דא ועל הא, ובהמשך להכנס לנושא הכעס, ולדבר על כך באמת: אני רואה שיש לך התפרצויות יותר מדי, נכון זה מפרעי לך?! מה דעתך בנושא.

ג] אחד מהמעלות של השיחת חברים הוא לא לבוא כמשפיע ומקבל, אלא ברמה של חבר, ולכן כדאי לשתף באופן אישי, כמה לנו יש ניסיון של כעס, או אפילו לשתף כמה אנו לפעמים טועים בתגובה שלנו כאשר הוא כועס בבית. להראות לו הבנה, שמבינים את ההתמודדות שלו, ואז לחפש עצות יחד איך אפשר למנוע את זה.

ודבר זה נכון בכל מידה רעה שיש לאדם, אך בעיקר בענין כעס, שהאדם שהכי סובל מהכעס הוא האדם עצמו שכועס, כי כל אדם שנוטה לכעוס מבין שכעס הוא דבר לא טוב, ובכל פעם שהוא מבטיח לעצמו לא לכעוס, אזי מיד הרגע הראשון כשמתעורר לו הכעס, הוא נעשה מתוסכל מעצמו באופן בלתי רגיל על כך שהוא כועס, וכתוצאה מהתסכול עצמו הוא מצדיק את הכעס שלו למה הוא כן חייב לכעוס עכשיו, ואז הוא מוציא לפועל את כעסו.

ד] ולכן חשוב להרגיע את האדם שכועס שאנו מבינים אותו.

להסביר לו שאיננו מצפים ממנו שישתנה בבת אחת, אבל כן להיכנס לתהליך של עבודה בענין.

חשוב מאוד להסביר לו שאין בעיה בכך שיש לו יצר הרע כזה של כעס, כל אחד נולד עם מדה רעה מסוימת. הבעיה היא לא היצר הרע, אלא בכך שאדם לא עובד על עצמו, ולכן העיקר שיתחיל לעבוד על עצמו.

והעיקר להסביר לו שצריך הרבה להתפלל על זה.

ה] אחר שראינו שהוא עובד על כך, ומתפלל על מידת הכעס, חשוב שנסביר לו שישים לב איך הוא בוודאי כועס קצת פחות, כי התפילה לא פועלת מיד, אך בוודאי הוא כועס פחות או שלוקח לו עוד כמה שניות עד שהוא כועס, רק שהוא לא שם לב לכך מחמת שבזמן הכעס מתעוררת ההרגשה 'הנה התפילות לא עוזרות', ולכן חשוב שהוא ישים לב, וגם אנו הסובבים אותו נשים לב לשינויים הקטנים שלו ולהראות לו הנה אתה יכול, כי בכל מידה ובפרט במידת הכעס, רק השמחה בהצלחות הקטנות נותנות את הכח להלחם.

הרב ישראל ברזל:

א. תפילה: להתפלל בהתבודדות על הילד, ולא רק בשם האמתי שלו אלא בשם בו קוראים לו בבית, כמו 'מוישי' או 'אהרלה', ולבקש מה' בשבילו שיהיה לו טוב, ושיצליח להתגבר על התסכולים שלו. אפשר גם להתבודד בשבילו, כאילו אני מייצג אותו וצול השם, ולפרט שם את כל הקשיים בפרוטרוט: אבא שלנו, אני במקום יענקי שלי, מאוד קשה לי, אני מרגיש רע כל היום, גם בחיידר וגם בבית, וכך לפרט במקומו את הקשיים שלו, ולבקש עזרה מה'.

ב. שני שלבים: צריך להבין מה עומד מאחורי התסכול והאכזבה. אכזבה נובעת מציפייה שלא התממשה, וככל שמדובר בילד זה טבעי לגמרי, ולכן דבר ראשון צריך לתת לו להביע את האכזבה ולהזדהות אתו. לאחר שהקשבנו באמת וברצינות למה שכואב לו, והזדהינו אתו. כעת אפשר להתקדם ולשאל אותו "האם היה גם כן משהו טוב?".

וכדברי רבינו (ליקוטי מוהר"ן רפ"ב) "וכן צריך האדם למצוא גם בעצמו, כי זה ידוע שצריך האדם ליוזר מאוד להיות בשמחה תמיד ולהרחיק העצבות מאוד מאוד ואפילו כשמתחיל להסתכל בעצמו ורואה שאין בו שום טוב והוא מלא חטאים ורוצה הבעל דבר להפילו על ידי זה בעצבות ומרה שחורה חס ושלוש, אף על פי כן אסור לו ליפול מזה רק צריך לחפש ולמצוא בעצמו איזה מעט טוב, כי איך אפשר שלא עשה מימיו איזה מצוה או דבר טוב".

לדוגמא: ילד חוזר מהחיידר, ומספר כמה הציקו לו או לא שיתפו אותו, והיה לו יום רע בחיידר. תחילה יש להקשיב לו בסבלנות כנה, להתחבר למצב שלו, ולהאמין לו למה שהיה בחיידר. חשוב גם להיכנס אתו לחוויה שלו, של הצער והבדידות וכו'. אחרי כל זה, אפשר לשאול אותו: "האם היה גם משהו טוב בחיידר היום?" ולעודד אותו לחפש משהו שהיה טוב כמו לדוגמא: הייתי שבע... לא הייתי רעב... חבר אמר לי מילה טובה... השבתי תשובה הגונה בשיעור... הבנתי את השיעור... הלכתי לחיידר עם בגדים נקיים וריחניים...

כדאי להגיע אתו לפחות לשלושה דברים טובים. וכך לאט לאט המבט והחוויה המרים והרעים שהילד חווה, יפנו מקום להתבונן גם על הטוב. ראוי ממש להתעקש עם הילד ולהגיע לכך שיוציא ויבטא בפיו את הדברים הטובים שכן היו. דבר זה ישנה לאט לאט את המבט של החניך ששקוע ב'לא טוב', ולהגיע ל'כן טוב'. כי חינוך זה תהליך, וזו מתנה לילד ולנו לכל החיים לראות טוב.

ג. קשר בריא: כאשר ילד מתלונן, מתאכזב, מתעצבן (סדרתי) זה מצביע על חסר עמוק, ובאופן כמעט גורף, החסר הינו במקום של הקשר הנינוח עם ההורים. ילד כזה ראוי למצוא עבורו זמן, שבו קיים רק הוא עם אבא או עם אמא, ושבוזמן הזה אין טלפונים ואין עיסוקים אחרים, רק הקשבה לילד. ואם הוא לא יודע לבטא את עצמו, אז ללכת רק אתו לאיזה קנייה קטנה או איזו יציאה, תמיד עדיף שזה לא יהיה בבית, כי שם ההסחות זמינות. ילד שמרגיש שהעיניים והלב של אבא או האמא אתו, הוא כבר נהיה נינוח יותר, וזה משלים חסר עמוק. כאשר זה יפתר בעזרת השם, כבר ממילא האחים האוהבים ישמחו על השינוי ולא יזכירו את זה יותר.

ד. גבולות: מאוד חשוב, יחד עם ההבנה למצבו הזמני, ולקשר האישי הנרקם - לשמור על גבולות ברורים, ולא לעשות הנחות לילד על התנהגות שלא על פי תורה או לפי כללי הבית. עלינו להבהיר באופן ברור שאסור לכעוס, ושכל הכועס כל מיני גהינום שולטים בו, וכאילו עובד עבודה זרה, ולא לאפשר בשום אופן שהוא 'הצדקה' או 'הכלה' להתנהגות שלא על פי תורה בתאונות שעכשיו המצב יחודי, נדרש שהמסר יהיה ברור שזה שהוא "כועס" לא מתיר לו שום דבר.

>> המשך

וזהו ש'אמרנו למעלה, שעל ידי הדמים שלא עבד בהם את השם ותברך, מזה פא ניצחון ומחלוקת. פי עקר הנצחון והמחלוקת, הוא מבחינת הניצוצות הנפולין הנ"ל קדם ש'מחברם ומתקנם, שאז הם בבחינת מחלוקת פנ"ל, ואז הם בבחינת דמים פנ"ל. ועל פן צריך לעבד את השם ותברך בכל הטפי דם ש'נמצאים בו, דהינו ש'ידבר הרבה בתורה ותפלה, עד ש'יהיה נעשה מכל הדמים דבורים של תורה ותפלה. פי הדבור הוא המתפשט, שהוא בחינת דמים פנ"ל ואזי מביטל כל הנצחון והמחלוקת הנמשך מהניצוצות הנפולין הנ"ל, שהם הם בחינת הדמים שעדין לא עבד בהם את השם ותברך פנ"ל. (ליקוטי מוהר"ן סימן ע"ה)

בבית הכנסת - צריך זהירות יתירה ממחלוקת

ועל-פן חששו רבותינו זכרונם לברכה ביותר על השלום בבית הכנסת, כמו שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה (גטין נט) שתקנו בבית הכנסת פהו קורא ראשון וכו' מפני דרכי שלום, פי היכי דלא לייתי לאיניצוי, פי עקר קדושת הבית הכנסת הוא בבחינת שלום, שאזו עקר בחינת עלית הניצוצות שעולין משם על-ידי דבורי תפלה ותורה, שעקר תקנם ש'מחברם יחד בבחינת שלום, פמבאר היטב בהתורה הנ"ל, עז שם שעקר הוא השלום, ומחמת שבבית הכנסת עוסקין ביותר להעלות הניצוצות על-ידי שדוברים שם תמיד דבורים קדושים.

על-פן צריך לזהר שם ביותר ויותר ממחלוקת, חס ושלום, פי המחלוקת בבית הכנסת ובבית המדרש פוגם מאד מאד, פי באמת בכל מקום ש'נאוי המחלוקת מאד פאשר הפליגו רבותינו זכרונם לברכה בגדל אסור המחלוקת, רחמנא לעל, אגל ביותר ויותר צריך לזהר ממחלוקת חס ושלום, בבית הכנסת ש'שם עוסקין תמיד לתקן הניצוצות שעקר תקנם כ'שיש שלום, שאזי יכולין הניצוצות להתחבר בבחינת שלום, שאזו עקר תקנם פנ"ל, אגל כ'שמעוררין מחלוקת שם חס ושלום, קמלוקין מאד מאד, פי יכולין לקלל חס ושלום, כל התקנים והקדושות הנעשו בבית הכנסת ובבית המדרש, פי עקר תקנם בבחינת שלום דיקא פנ"ל. (ליקוטי הלכות, בית הכנסת הלכה ד', אות ד)

אנן בחביבותא תליא

עיקר קבלת התורה היה על-ידי השלום. ועל-פן תלמידיו רבי עקיבא ש'פגמו בשלום ולא נהגו כבוד זה בזה, נאחו בהם הדיו של ימי הספירה שעקר הדיו הוא מפגם הדמים של מצרים שהם בחינת דינים שאנו עוסקים לתקנם ולהמתקם על-ידי הספירה, שעל-ידי זה עושין שלום פנ"ל, ומחמת שהם פגמו בשלום והיו ביניהם מחלוקת על-פן לא היו יכולים להתמקם הדיו של ספירה, על-פן נאחו בהם הדיו אז דיקא וננשו אז דיקא פנ"ל.

ורבי שמעון ותבריו היו התקון שלהם על-פן אמר, אנן בחביבותא תליא, שהוא שלום. וזהו בחינת ל"ג בעומר שאז פסקו למות תלמידי רבי עקיבא ואז הוא הלולא רבא דרבי שמעון בר יוחאי שהוא התקון שלהם, ועל-פן עקר התמקם של ימי הספירה הוא פנ"ל ג בעומר, ואז עקר התמקם, עקר עלית הניצוצות, ונעשה שלום ביניהם, ועל-פן אז נתתקן פגם תלמידי רבי עקיבא ש'פגמו בשלום, ועל-פן אז הוא הלולא רבא דרבי שמעון בר יוחאי, שהוא בחינת שלום, פי הוא היה התקון שלהם.

ועקר ההלולא הוא שאז נסתלק רבי שמעון בר יוחאי, פי בשעת הסתלקות נשמת הצדיק אז הוא מעלה מין נוקבין ביותר ויותר, פי אז עקר ההתפארות שהשכינה מתפארת חזי במה פרא קאתינא לגבה, שאז עקר בחינת העלאת מין נוקבין ועל-ידי זה עקר עלית הניצוצות, עקר תקון השלום פנ"ל. על-פן זכה התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי לתקן תקון זה, פי נסתלק בשלום ביום ל"ג בעומר וזכה להעלות נשמתו בסוד העלאת מין נוקבין בשעת הסתלקותו למעלה למעלה, פמובן באדרא וזטא הקדושה על פסוק (תהלים קלג), "פי שם צהה ה' את הברכה חיים וכו'", עז שם, שאז נסתלק נשמתו הקדושה, ועל-ידי זה זכה להמשיך שלום ולתקן הפגם של תלמידי רבי עקיבא, שאזו בחינת המתקם הדיו של ימי הספירה, שעקר התמקם על-ידי השלום פנ"ל, פי בשעת הסתלקות הצדיק נתרבה השלום מאד בבחינת (ישעיה נז) יבא שלום וינחו וכו', הנאמר על סלוק הצדיק, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה וכן מובא באדרא וזטא שם פפרוש על הסתלקות רבי שמעון בר יוחאי ש'שמענו קול, שאמר "יבא שלום", הינו פנ"ל, אשרי לו: (שם אות ה)

המסע האחרון לאוקראינה

סיקור מרגש מהנסיעה לאומן בפורים קטן, שעל ידי ארגון 'הקבצו', תחת האזהרות והפחדים מאימת המלחמה

הצליחו לזרוע המון פחד, אבל הלב, היה חזק מן הכל, והוא מאן להיכנע לפחד ולוותר על מסע משנה-חיים.

למפרע מתברר, שהפחד היה מוקדם מדי, ואכן נסענו לשלום וחזרנו לשלום. אך בשעת מעשה זה לא היה נראה כך. התחושה הייתה נוראה. הרגשנו כאילו אנו נוסעים אל הבלתי נודע, שלא לומר את הגרוע יותר. אך הרצון לחיים, חיים אמתיים, גבר על הכל, ומצאנו את עצמנו, בצורה בלתי הגיונית ורציונאלית - בנתיב"ג. עם המזוודות בידיים, הפחד בעיניים, והמון המון רצון בלב.

התהליך היה הפעם מהיר, ושלא במפתיע, המטוס היה ריק לחלוטין. התביישנו בכלל לעמוד בשער שכתוב עליו 'קייב', והרגשנו טיפשים לעלות למטוס שעושה את דרכו בכיוון ההפוך ממה שעושים כולם. במטוס כולו נכחו כשליש איש, רובם ככולם גוים אוקראינים שחוזרים הביתה, ועוד כמה יהודים משונים, שנוסעים לאומן.

הפתעתנו, לא היינו יחידים. הייתה שם קבוצה נוספת של יהודים, שנמצאים בשלבי חזרה בתשובה והחליטו לנסוע לאומן. הקבוצה היא, גם כן הצטמצמה לפחות מחצי מהמתוכנן. ויחד, היינו קצת יותר ממניין, ויכולנו להתפלל שחרית. ההפתעה הנוספת הייתה בסוף הנסיעה, כאשר גילינו עוד נוסע יהודי, שלצערו לא נראה כזוה, והוא גם לא היה בדרכו לאומן, אלא 'עיתונאי' שהיה בדרכו לשדר משדה הקרב... מסתבר שעליו לא היו מניעות ולא הופעלו לחצים...

המסע המרומם

נחתנו בקייב ויצאנו מהמטוס בחשש, בודקים שהכל בסדר ועדיין אין טילים באוויר... התרגנו על ההסעה ויצאנו לדרך. בדרך נכנסנו לעיירה אנטובקה, שם נמצא ציונו של המגיד מטשרנוביל. על יד הציון הוקמה עיירה יהודית קטנה, בה גרים כמה עשרות משפחות של פליטים יהודים שברחו מהמלחמה בחצי-האי קרים, לפני כשמונה שנים. הרב אסמן, רב העיר קייב, בנה להם שם עיירה קטנה, שמשמשת גם ככפר נופש ואירוח, ובכך מתחזקת את עצמה.

פגשנו שם את הרב אסמן, שהגיע לשם כדי להכין את המקום עבור הקהילה היהודית בקייב, שתוכל לשהות שם במשך זמן המלחמה, כפי שאכן קורה בימים אלו. הוא קיבל אותנו במאור פנים אבל בפליאה גדולה: מה אתם עושים כאן, והרי זה מצב סכנה. השבנו לו שהגענו למסע קצר, וביום רביעי בערב אנו מתעתדים כבר לטוס בחזרה. מובן, שהתגובה שלו לא תרמה הרבה לתחושה שלנו, שגם כך הייתה מכוונת...

המשיך בעמוד הבא <<<

הכנות לנסיעה

הנסיעה הקודמת שאורגנה על ידי ארגון 'הקבצו', התקיימה בהילולת רבי נתן מברסלב בעשרה בטבת. המסע - לאומן, ועוד קברי צדיקים, היה נפלא ומרומם מעבר לכל דמיון. הרושם היה חזק, ועבר הלאה מאחד לחברו. בעקבות כך עלה ביקוש רב לקבוצה נוספת, והוחלט כי התאריך הבא יהיה בפורים קטן. פורים הוא זמן גדול, ובפורים קטן יש לנו את ההזדמנות לחגוג אותו אצל הצדיקים.

קבוצה גדולה של אברכים כבר הכינו את עצמם לנסיעה הנפלאה, אך הנה החלו לנשוב רוחות מלחמה, והחשש מפני פלישה רוסית לאוקראינה, נעשתה קרובה ומוחשית מאי פעם. בתחילה נטו כולם לחשוב שזו רק תיאוריה ולא משהו שעומד לקרות במציאות, אך במוצאי שבת פרשת תצוה, יומיים לפני הנסיעה המתוכננת, כבר החלו כולם להבין שזה לא כאילו, אלא אמתי לגמרי.

באותה שבת פרסמו כמה מדינות גדולות אזהרות מסע לאוקראינה. הם קראו לכל האזרחים ששוחים שם, לעזוב בהקדם האפשרי, וכמובן שלא לנסוע לשם לכתחילה.

גם רבני הקהילות היהודיות ברחבי אוקראינה ובאומן, הורו לכל מי שיכול להתפנות, שיעשה זאת בהקדם. ואנחנו, נמצאים כאן בארץ הקודש, שומעים את הקולות ואת הלפידים, ולא יודעים את נפשנו.

ואכן, חלק נכבד מאלו שגרשמו לנסיעה, הודיעו על ביטול השתתפותם, והביטול התקבל בהבנה מלאה, ובנסיון לסייע להם ככל האפשר לקבל את סכסם בחזרה. אבל אחרים מתוך הקבוצה, לא הסכימו לוותר בשום אופן, ורצו בכל זאת להמשיך את תכנית הנסיעה כרגיל וכמתוכנן. בהתייעצות עם רבנים, מורי הלכה ומשפיעים חשובים, שבקיים היטב בנתונים, הוחלט כי המסע יתקיים כרגיל ללא שום שינוי.

היציאה לדרך

זה היה מפחיד, מפחיד מאד. כלי התקשורת התחרו ביניהם, מי מצליח להביא כותרות מפחידות יותר. ובעקבות הכותרות, גם החברים ובני המשפחות של הקבוצה, מתוך אחריות ודאגה כנה כמובן, ניסו להניא את חברי הקבוצה מלעשות זאת. והם אכן

בלארוס לאוקראינה, ונחסמו על ידי הצבא האוקראיני באכזריות בלתי נתפסת.

רבים מדברים על האכזריות האוקראינית, שבאה לידי ביטוי בפרעות ת"ח ות"ט, במרד חמלניצקי, ומאוחר יותר במלחמת העולם השנייה. את מה שהנאצים לא העזו לעשות, העזו דווקא האוקראינים לעשות, ימח שם של שניהם. אבל איננו זקוקים בכלל לנדוד רחוק, כדי לדבר על האכזריות שלהם, אלא רק שנה וחצי אחורה, זה הכל.

היו שם אלפי יהודים, כולל נשים וילדים. הם בסך הכל רצו להתקבץ אצל רבם בראש השנה, ועם 'קצת' אומץ של נשיא אוקראינה זה היה קורה. אך לא. דווקא אז הוא לא ראה לנכון להישאר בשטח, אלא ברח למדינה אחרת וניתק את הטלפון. העולם כולו עקב אחרי המשבר ההומניטרי החמור שהיה שם בגבול, כשאנשים שוכבים בקור מקפיא ובגשם, ללא אוכל וללא שתייה, אך האוקראינים מצדם... אפס, אדרבה, הם שלחו במיוחד משמרות של חיילים אטומים, שעמדו מולם באכזריות וצחקו להם בפרצוף.

אז הנה קבלתם. מאותו גבול ממש, נכנסו שיירות הטנקים של הרוסים. ומשם, רק משם, הם היו יכולים להגיע עד לקייב. וכעת, תורם של האוקראינים לחוות מצב הומניטרי קשה. כעת נזכר נשיא אוקראינה להיות אמין, אך זה מאוחר מדי. אם הוא באמת אמין, טוב יעשה אם יבקש סליחה בפרהסיה מרבי נחמון מברסלב ומחסידיו, ואז זה כבר סיפור אחר.

כולנו תפילה ששום יהודי לא ייפגע חלילה, ונוכה שהמלחמה הזאת תהיה אתחלתא דגאולה, גאולת הפרט והכלל, ושהיא תבוא מתוך רחמים פשוטים וחסדים מגולים, בקרוב ממש.

הרב אברהם יצחק קלצקי

ואכן התם קביל על עצמו 'עובדא חדשה' לתת לחכם מנוחה טובה, להראות לו איך אפשר להיות בטוב ובנעימים ללא הרגשת חסרון תמיד, אלא להיות בשמחה תמיד על אף כל החסרונות.

ה) והחכם היה צריך להתבונן בחכמתו בצורה פשוטה, ולראות מה יצא לו מכל חכמתו, שהנה הגיע לתכלית גדולה מאוד, שיודע הכל ויש לו דעות והוא חכם מחוכם שאין דומה לו בכל העולם, ויש רעש גדול בעולם כאשר הוא חוזר אל העיר, אבל למעשה הוא סובל יסורים ואין לו רגע מנוחה אמיתית.

ו) ואם אמנם בשעת מעשה כאשר האדם מונח בגדלותו וגאוותו, ורואה שמכבדים אותו, קשה לו לראות ולהחשיב את התמימות, אבל לשם כך השם יתברך ברא באדם מצבים שבו הוא מוכרח לנוח, ואפילו האדם החזק והמוצלח ביותר בהכרח לו לחפש מקום מנוחה, והוא הזמן בו אדם יכול לצאת מכל החכמות ולהכנס לתמימות, זהו מתנה מאת השם יתברך, שהשם יתברך מכריח את האדם להכנס לתמימות.

ואם ה'חכם' היה 'חכם' באמת אזי היה קופץ על מציאה זו, וחוזר להיות חבר של החכם, אך כיון שהוא 'חכם' בעיני עצמו, ועדיין חושב שהוא צודק בכל הילוך מחשבתו, על כן הוא ממשיך לסבול, אפילו שהתם רוצה לנסות לקרב אותו, וכפי שיתבאר בהמשך המעשה בס"ד.

בדיוק הגיעו לברסלב. גם הם היו פחות ממנין, אך יחד היינו מנין וזכינו להתפלל מנחה של פורים אצל רבי נתן.

ישבנו יחד להתוועדות נוספת, ולאחר מכן התקבלנו אצל רבי נתן בחיבוק גדול. אחד החברים שבר את משקפיו בזמן ההשתטחות, והתגובה המיידית הייתה שהחיבוק היה כל כך חזק, עד שהמשקפיים נשברו... משם המשכנו למזיבו. שם פגשנו קהילה גדולה מקייב, שבאו לשהות במזיבו עד יעבור זעם. שוב ראינו השגחה גלויה, שגם במזיבו יהיה לנו מניין... גם כאן ישבנו לסעודת פורים וסעודת הודיה, עם התוועדות נפלאה ביותר.

למחרת, המשכנו בדרךנו לברדיטשוב, שם ישבנו להתוועדות סיום, וסימפוזיון מרגש מאד. ומשם, בחזרה לקייב כדי לטוס בחזרה לארץ הקודש. נחתנו לחיים ולשמחה ולשלום, בריאים ושלמים, שמחים ומאושרים על הזכות שנפלה בחלקנו.

לסיום

המעניין הוא, שלאורך שהותנו באוקראינה, לא הרגשנו שום מתיחות. התחושה הייתה כאילו נחתנו בפלנטה אחרת, וכאילו לא על המדינה הזאת מדברים... ראינו בכך השגחה פרטית, שעוטפת אותנו ושומרת עלינו מתחושות קשות. במשך הימים שהשינו שם, החלו גם שמועות על נסיעה של הכוחות הרוסיים, ואף זה תרם למצב רוח רגוע יותר.

ביום שלמחרת, החלה להיות אוירה מתוחה באוקראינה, בעקבות חילופי אש שהחלו במזרח המדינה, ושהיוו בעצם את יריית הפתיחה של המלחמה, שהתחילה מיד לאחר מכן. זכינו אם כן, להיות הקבוצה האחרונה שנסעה לצינו של רבינו באוקראינה. כשאישי אינו יודע מתי יוכלו שוב לנסוע, אם בכלל. וכפי הנראה, זו כבר תהיה נסיעה הרוסיה...

קל נקמות ה'

בלתי אפשרי שלא להוסיף את הקטע הבא. פחות משנה וחצי חלפו, מאז עמדו אלפי יהודים בגבול בין

שם בבית הכנסת המקומי, להתוועדות קצרה עם הרב גלינסקי. הוא נגע ישר בלב העניין ואמר: המסע הזה, בשונה ממוסעות אחרות, אין בו שום אלמנט של בילוי והנאה, אלא אך ורק נסיעה במסירות נפש עבור החיים הנצחיים שלנו. זה קשה, וזה מפחיד, אבל אם כבר עשינו את זה למרות הכל, נצל את זה עד הסנט האחרון, ונמנף את הפחד כדי להילחם על החיים שלנו. בנסיעה הזאת, הוא אמר, אנחנו הולכים להתעקש אצל הרבי, וכשמתעקשים, מקבלים.

זו הייתה יריית הפתיחה, שליוותה אותו לאורך הנסיעה. היינו קבוצה קטנה, ויחד כאיש אחד בלב אחד, עשינו מסע פנימה אל הלב, כשלאורך המסע אנו חונים בציונים הקדושים, ומביאים לשם את הלב הפתוח ממילא, ומקבלים פנימה ישירות את הרפואה. המסע הזה, אכן היה מסע משנה חיים. הלב נפתח, והמוח התרחב, והתבוננות שקבלנו במלוא חופניים, ילוא אותנו עוד שנים רבות, והצדיקו בהחלט כל גרם של פחד שליווה את הנסיעה.

פורים - בצל הצדיקים

מאנטובקה המשכנו ישירות לאומן. התמקמנו במלון, שכמובן היה ריק, והלכנו לצינו שגם הוא היה ריק להחריד. התחושה הייתה, שרבינו מחייך אלינו ואומר: יש מתנות שאני פותח רק כעת. מסרתם נפש כדי להגיע, תקבלו את זה בחזרה, ומלוא חופניים. בערב, עשינו סעודת פורים קטן, עם שירים וריקודים. סעודה שהייתה גם סעודת הודאה על כך, שזכינו לדלג על כל המניעות, ולהגיע. מבחינתנו, מרגע זה והלאה כבר לא משנה מה יקרה, את שלנו קבלנו.

משם המשכנו לברסלב, לצינו של רבי נתן. היינו פחות ממנין ולא ידענו איך נתפלל מנחה. תוך כדי שאנו צועדים על הנהר הקפוא, רוקדים עליו בכל הכח כדי לוודא שהוא אכן קפוא... ואז, אנו רואים לפתע את חברי הקבוצה הנוספת שהיו אתנו במטוס... הם עשו מסלול הפוך, ונסעו תחילה לברדיטשוב ולמזיבו, וכעת

סיפורי מעשיות

פרק יח

ונסע [החכם] לתוך אכסניא אחת, והיה לו שם יסורים, כי לא היתה האכסניא כרצונו. והתם הנ"ל מצא לו עתה עובדא חדשה, והיה רץ ובא בכל פעם מביתו להחכם באהבה, בשמחה, והיה רואה, שיש לו יסורין מהאכסניא ואמר התם להחכם: אחי, עול לביתי ותעמוד אצלי, ואני אקבץ כל מה שיש לי בקומץ אחד, וכל ביתי הכל לפניך כרצונך, וישר בעיני החכם, ונכנס לביתו ועמד אצלו.

החכם מחפש אכסניא לעצמו

א] החכם חיפש מקום אכסניא להניח את ראשו, כי אפילו החכם הגדול שמשוטט בכל העולם כולו וחושב שיועד הכל, גם הוא צריך לאכסניא לנוח ולפוש ולחדש את עצמו, כי גם הוא צריך זמן של רוגע בו הוא מפסיק לשוטט בחכמתו להכיר את הכל, לחשוב מכל דבר, לתת דעה ולומר את שיטתו על כל דבר.

אלא שכמובן הוא מחפש אכסניא כלבבו, בו הוא אמנם אינו חושב ומעמיק, אבל נשאר בהסתכלות מלאה בגאווה וגדלות שמולול בכל העולם - כי כך הוא הדרך של ה'חכם' שמתחילה חושב ובונה לעצמו דעות שונות ומשונות, ואחר כך הדעות האלו נחקקים אצלו כמציאות קיימת, וגם כאשר אינו חושב

על הפרק

גדול מן הכול

שמעתי על סיפור שארע באמריקה לפני כמה עשרות שנים. בני זוג יהודים חרדיים אימצו ילד לא יהודי וגידלו אותו כחרדי לכל דבר, עם ידיעה שלקראת גיל בר מצווה הם יצטרכו לספר לו שהוא מאומץ והוא יעבור תהליך גיוו. כשהילד הגיע לגיל בר מצווה ההורים הרגישו שהילד לא בשל לגילוי כזה וגם הם לא מספיק בטוחים בעצמם לחשוף אותו לאמת על מוצאו והם דחו את רגע הגילוי. כשהבן התקרב כבר לגיל שידוכים והזהות שלו לא יכלה להישאר עוד בסוד, הם סיפרו לו שהוא מאומץ ולא יהודי ושכדי להיות יהודי יצא עליו להתגייר. כמובן שזו הייתה סערה גדולה וטלטלה גדולה עבור הבן, והוא ביקש זמן לחשוב על זה. לאחר זמן מה חזר להוריו ואמר להם שהוא חשב על זה והבחירה שלו היא להישאר בן נוח. הוא יהיה גוי טוב, ויקיים שבע מצוות בני נוח.

זה היה זעזוע גדול שהתפרסם אז. בין השאר התפרסמה גם שיחה שהייתה בין הרב עזריאל טאובר זצ"ל ובין הרב שמשון פינקוס זצ"ל, בעקבות הסיפור הזה. הם שאלו זה את זה: "אם היית בסיטואציה הזו והיה מתברר לך שאתה לא יהודי, מה היית עושה?" הרב טאובר אמר: "באותה שנייה הייתי רץ להתגייר". הרב פינקוס אמר: "קודם הייתי מקריב קרבן של בן נוח ואחרי זה הייתי מתגייר".

והם ניתחו את ההבדלים בתשובות של שניהם: הרב פינקוס שגדל בצורה של לרדוף אחרי המצוות ולקיים מהן כמה שיותר, עבר במחשבה שלו עם הראדר, 'איזו מצווה אני יכול להרוויח ואני אז ארוץ להתגייר?' ואילו הרב טאובר עבר את השואה כילד עם אביו ואחיו. הם התחבאו אצל גויים, אוכל כשר לא היה והיו המון אילוצים של פיקוח נפש. בתוך המציאות הקשה היה אבא שלהם אומר להם כל הזמן: "אתם יודעים כמה זה יקר שיש יהודים בעולם של השם? נשמות יהודיות זה הדבר הכי גדול בעולם! כרגע אנחנו לא יכולים לקיים את המצוות ואנחנו נאלצים לאכול מה שיש, כדי להישאר בחיים. התורה מתירה את זה, כי יהודי בעולם זה דבר הכי גדול והכי חשוב, צריך לעשות כל מה שאפשר לפי התורה, כדי לשמור על חייו של כל יהודי בעולם!" זה היה מאוד חזק אצלו. ולכן התשובה שלו הייתה - קודם כל להיות יהודי.

שלא עשני גוי

אומר רבי נחמן: "מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה-שחורה בכל כוחו" (ליקוטי מוהר"ן תנינא, תורה כ"ד). החסידות שמה מרקר חזק מאוד על העניין של השמחה. כל העמידות שלך, ההישגים שלך ובעיקר הזהות שלך, קשורים לעניין של השמחה. ומבין כל החסידות האפשריות לשמחה, אומר רבי נחמן שהשמחה האמיתית, העמוקה ביותר והשורשית ביותר, היא השמחה על "שלא עשני גוי". זה היסוד שממנו הכול צומח. אם יש לך את הבסיס הזה, יש לך הכול, ואם אין לך את השורש הראשוני הזה, כמה שתנסה לשמוח בפרטים, בהישגים, בהצלחות, זה יהיה כמו טלאי על טלאי, חסר שורשים וחיות. משמח לרגע אחד ונובל ברגע הבא, כמו פרח שלא יונק מהשורש.

עד היום כשמשמענו את ההדרכה לשמח, הסתכלנו על עצמנו וחיפשנו סיבות מוצדקות. במה הצלחתי? מה קיימתי? מה זכיתי? אומר רבי נחמן: אם אתה חושב לבסס את השמחה שלך על מה שאתה מצליח לעשות, תן לי לספר לך שיש זמנים שאתה מצליח ויש זמנים שאתה לא מצליח. וגם כאשר אתה מצליח, יש דברים שאתה מצליח, אבל אתה יודע שהם כל כך מורגלים, שאין בכוחם לתת לך שמחה משמעותית. אתה עושה אותם כי כך גודלת וחונכת, וגם התמורה שאתה מקבל מהם בהרגשה היא מעטה מאוד. אם אתה

שלא עשני גוי

רוצה לשמוח באמת, אגיד לך מה משמח באמת: "שלא עשני גוי". להיות יהודי בעולם זה גדול מן הכול. זה דבר ענק, ערך מוחלט. זהו דבר שאין לו מילים ואין לו מספר. ומה שהכי מהותי זה שלא אתה עשית; השם עשה. אם השם עשה זה קיים וזה שלם ולא יכול להיפגם. הקב"ה לא חוזר בו. הוא ברא וזה לא ישתנה ולא יתהפך וגם לא יתקלקל על ידך. כל דבר שתלוי בו, כמו שתקנת אתה יכול לקלקל וכמו שעשית אתה יכול לבטל. אבל היותך יהודי, לא קשור אליך. זה הוטבע בך וזה לנצח נצחים. את הדבר הגדול ביותר קיבלת במתנה. תתחיל לשמוח בזה!

אם הבסיס הכי ראשוני, שלא עשני גוי, לא משמח אותך, שום דבר בהמשך גם לא ישמח אותך. כי אם את חיה בעולם בתפיסה שאת חייבת להגיע לאיזשהו הישג נכבד ומרשים ורק ממנו והלאה תהיי ראויה להערכה ולשמחה, את יוצאת למירוץ שלעולם לא תכשבי. לעולם לא תרגישי שהגעת, לעולם לא תחוש סיפוק ושמחה ברי קיימא.

במילים אחרות: אם השמחה על עצם היותך יהודי נראית לך פשוטה מדי ולא מספיק מרשימה, שום דבר לא יראה לך מרשים דיו. אם אינך שמחה מזה שאת קמה בבוקר וברוך השם את לא שוודית, לא אמריקאית, לא מצרית ולא טורקית. אם הערך המוחלט שלך כיהודיה לא מצליח לשמח אותך, שום הישג שתאמצי עבורו לא יעשה לך את זה.

כאשר את מעריכה את הבסיס הראשוני, הנתון לך במתנה, מבינה את חשיבותו ושמחה בו שמחה גדולה, ממילא כל דבר שגדל בערגות האושר הזאת מסב לך שמחה הולכת וגדלה, אבל אם הבסיס לא נחשב בעיניך, שום דבר לא יצליח להיות מרשים מספיק כדי שתשמחי..

עבודה של חיבור

קצת קשה לנו לקבל את זה. הרי ככל שאנחנו מתאמצים פחות על דבר, כך פוחתת השמחה שביכולתו לתת לנו. קל וחומר דבר שלא התאמצנו עליו בכלל, למה שיתן לנו שמחה? שהשם ישמח על שהוא ברא יהודים, אבל איך אני אשמח מזה? איפה אני מוצאת פה את החיבור?

החיבור נולד מהעבודה שנדרש ממני להשקיע כאן. נכון, קשה לי לשמוח ולהתרגש מהיותי יהודיה, שהרי נולדתי לתוך המציאות הזאת. אני צריכה להתבונן במשמעות העבודה הזאת, להאמין בחשיבות שלה, להסביר לעצמי שיש לי 'ג'וקר', יש לי קלף שמנצח בכל המישורים, את כל הרגעים המחלישים, ולא משנה מה יעבור עלי! הגחל היהודי ישנו אצל כל אחד מאיתנו, אבל צריך לנשוב בו עד שהוא יתלקח ויהפוך לאש ששום דבר אינו יכול לכבות. מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה שאוהב הקב"ה את עם ישראל ושנחתו אוהבים אותו, אבל צריך ללבות את האהבה הזאת. וכגודל ההשקעה גודל השמחה.

זה שגדלנו עם מילים של אמונה ועם תפיסה של אמונה, לא אומר שהחוויה שלי ערה. לפעמים החיבור היהודי שלנו במצב של 'קומה'. של חוסר הכרה. זה נמצא, אני יודעת מזה, אבל זה כל כך מאובק. כמו מכונית שילדים שובבים כתבו עליה "סליחה שלקחתי ממך קצת אבק". להתעורר מהשינה הזאת זה כמו להתעורר ממוות קליני.. לגשת לשם ולטאטא את מה שמכסה ולהתחיל להחיות את המקום הקפוא, הרחוק והמנותק הזה, ולשמעו את הקולות שיוצאים ממנו.

לעצור על היותי יהודייה. להתבונן בזה ולברר עם עצמי מה השאיפות

שלי ומה החלומות שלי והאם היהדות שלי היא רכיב ער במערכת, ואיזו משמעות יש לה עבורי. האם היא רק 'על הדרך', כמו מעטפת, כמו קופסה גדולה של מקרר, ואני בתוכה בלי שום קשר, או שלפני הכול אני רוצה לדעת שבעומק אני מחוברת. שלקב"ה יש נחת רוח ממני, שיש בינינו קשר. הבוררים האלה מאוד חשובים. הם הבסיס של הכול. זה הצעד הראשון בענייני אדר ושמחה וחיים בכלל..

תבדקי מה "שלא עשני גוי" שלך אומר לך. תחפשי את השמחה שבוה, כי יש בזה שמחת עד.

בריקוד של הגאולה

בהמשך אומר רבי נחמן: "ולעיתיד תתגדל השמחה מאד, ועל כן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (ירושלמי סוכה פ' לולב וערבה ובמ"ד שמיני פ' א): עתיד הקדוש ברוך הוא להיות ראש חולה לצדיקים לעתיד לבוא, דהיינו שיעשה מחול לצדיקים, והוא יתברך יהיה ראש חולה, כי שכינה למעלה מראשותיו של חולה, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (נדרים מ). ... ולעיתיד על ידי השמחה יתקן כל החולות כנ"ל, ואז יהיה השם יתברך ראש חולה, דהיינו ראש המחול כנ"ל, כי השמחה היא בחינת תקון החולה כנ"ל. ובשכיל זה נקראי השמחה והרקודין חולה כנ"ל, כי הם תקון החולות כנ"ל" (ליקוטי מוהר"ן תנינא, תורה כ"ד).

בגלות הביטוי "ראש חולה" מכוון לכך שהשכינה נמצאת למראשותיו של חולה. בגאולה, כל החולאים והניגונים שנפלו יחזרו למקום שלהם ואז השכינה תהיה "ראש מחול".

הכול יתקן, מחלות לא תהיינה יותר, השמחה תחזור למקומה והשכינה תהיה לראש הריקודים והמחולות. כל אחד יראה באצבעו ויגיד "הנה אלוקינו זה קיוונו לו ויושיענו" (ישעיהו כה ט). אלפיים שנה בגלות דיברנו בחושך, דיברנו מתוך קופסת השימורים הקטנה של היומיום שחנקה אותנו מבפנים, דיברנו ולא ידענו על מה אנחנו מדברות. פתאום יבוא הרגע הזה של הגאולה ונבין ונראה ונצביע באצבע. הנה אלוקינו זה.

בוא נתבונן רגע על ההדגשה הזאת שהקב"ה עושה מחול לצדיקים. מחול הוא ריקוד במעגל, והקב"ה נמצא באמצע.

נכון שאנחנו רגילות אינסטינקטיבית שבמקום שאומרים "צדיק" לא מתכוונים אלי, אבל מצד שני כתוב "ועמך כולם צדיקים" (ישעיהו ס כא), וברור שכולנו נהיה בגאולה - כי כולנו רוצות בה. כולנו התפללנו, התגעגענו ופעלנו לבואה, כל אחת בדרכה. כולנו כבר תקענו את קצה החוט שלנו בתוך השקע של הגאולה.

אז בואו נבין להגע מה המחול המעגלי הזה מלמד אותנו. בריקוד של הגאולה לא יהיה דירוג. אחד החוקים הראשונים בגאומטריה אומר שכל נקודה על המעגל נמצאת במרחק שווה מהאמצע. כל אחד מאיתנו יעמוד בנקודה שלו על המעגל, במרחק שווה מהמרכז שהוא בורא עולם, וכל אחד יצביע עליו וכל אחד יהווה אותו לפי איך שהוא, ומי שהוא, והגעגועים שלו, והכלי שהתפתח בו, והנפש והרוח והנשמה שהתגעגעו אליו לאורך כל המסעות שיעברו בדרך עד לגאולה שלימה.

חשוב כל כך להבין את זה. השמחה שלי על "שלא עשני גוי" היא שלמה ולא מאוימת. אין "יותר יהודי" ואין "פחות יהודי". יהודי זה בגרעין, במהות, ואין על זה שיפוט. השם רקם כל נפש, וברא כל דרך במסע. כולנו יחידות ומיוחדות, וכל אחת תפגוש את "הנה אלוקינו זה" בחוויה הפרטית והאישית שלה. בלי תחרות ובלי השוואה.

איש יהודי

יוצא לי לאחרונה לשאול את עצמי המון שאלות, כאשר המכנה המשותף לכולן הוא ה-תכל'ס...

מה יהיה בסוף? לא בסוף העולם. זה לא מדאיג אותי. ברור לי שיהיה טוב. אבל מה יהיה הסוף עם כל הניסיונות וההתחלות שלי...

מתי כבר תסתיים הבנייה. ייגמרו המשברים. תבער התפילה. ידלקו הפנסים. מתי אשמע כבר את שופר גאולתי. מתי יאירו הברקים, ולא אפחד מהרעמים???

רבי נחמן מספר על מפעל מיוחד. הפועלים היו ממלאים שם את החביות בחומר כלשהו. אבל כל החביות היו נקובות. והחומר נשפך, הלך לאיבוד. מישהו שאל את הבוס: מה העניין? והוא הסביר לו שכאן מייצרים ומעצבים את הפועלים. לא את החביות ולא שום חומרים.

בתרבות המערבית, מפעל כזה הוא כישלון. בעולמנו של היצר הרע - זהו מפעל של טיפשים. אבל רבי נחמן קורא דווקא לכל התמהים על המפעל - 'טיפשים', ואילו לפועלים ההזויים, הוא קורא - 'חכמים'.

ה'חכמה', בשפתו של רבנו, היא התנועה המכוונת קדימה, לא בהכרח תוצאת "ההתקדמות". הניסיון לעלות, הרצון להתעלות. התכלית היא עצם 'פעולת' המילוי, לא בהכרח 'תוצאת' המילוי.

רבות הפעמים בהן אני מגדיר 'יהודי', כמי שעומד בכלליה המקובלים של הדרישות ההלכתיות, היהודיות. יהודי בעיני, לרוב, הוא זה שביטויי חיו והליכותיו מדויקים, לפי כל הקריטריונים. זה אולי נכון, אבל בטח לא מדויק.

יהודי, הוא זה ש'מת'י'הד' כל רגע. יהודי זו פעולה, לא שם עצם בלבד. יהדות זה כיוון, של חיים, לא בהכרח יעד מוגדר ומצומצם. כי הרי היעד הוא אינסופי

[דביקות בהשם, שהוא אין סוף]

הניסיון החברתי הרווח, לצמצם את אור היהדות וההתעלות הרוחנית - לקודים חיצוניים של מסקנות והצלחות בסגנון של מכוון התקנים ועמידה בלוח זמנים, נובע מאותה תמיהה של המון העם סביב מפעל החביות החכם. תמיהה שאיננה מן החכמה.

לאור זאת, שאיפת חיי היא להתעלות, לא בהכרח להיות למעלה... לצעוד בשמחה בכיוון, להתמלא, וממילא לא תשלוט בי העצבות, הנובעת מציפייה עצמית לעמידה בקריטריונים, ואכזבה ממצאיאות מתסכלת...

ל'יהודים' - הייתה אורה ושמחה וששון ויקר.

שאלה:

שלום וברכה.

בהמשך לשאלה הקודמת האם ברסלב מתאים לנשים, רצייתי לשאול האם ברסלב מתאים לילדים.

הרי עיקר הבשורה של רבי נחמן הם דברי ההתחזקות שלו, לכל מיני מצבים והתמודדויות, קשות יותר או פחות, וילדים עדיין לא שם, ואדרבה, אם מחזקים אותם לפני הזמן, אזי כשהם יתמודדו באמת זה כבר לא יעזור להם, כי הם כבר מכירים את זה'.

האם בכל זאת זה כן מתאים לילדים, ואם כן, איזה חלקים בתורת ברסלב, ובאיזו צורה אפשר להנחיל להם את זה?

תודה רבה

תשובה:

לגבי ברסלב בכלל, יש כלל המקובל כל השנים אצל חסידי ברסלב, לא לדבר ולא לספר למי שלא מבקש ומתעקש לשמוע ולקבל. אין עניין להטיף או לשכנע או להציף בחומר אדם שלא מגלה עניין ולא רוצה בכנות לדעת.

ברסלב היא אמנם חכמה עמוקה מיני עומק, אבל החיבור הראשון אליה הוא פנימי ו'לבבי', והלב נפתח בדרך שלו, בקצב שלו ובזמן שלו. כמו שכתוב בשיר השירים "אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ". לכל אהבה וחיבור רוחני, בכל נפש יהודית, יש את הזמן שבו היא מתעוררת, ולא רק שאסור לעורר אותה בכוח, גם אי אפשר.

אולי מן הכלל הזה, שנאמר אמנם על סתם אנשים, ניתן ללמוד משהו גם לגבי הגישה לילדים. יתכן שיש בסוגיה זו צורות הסתכלות שונות וכל מיני גישות, אבל לדעתנו יש מקום להימנע מהעמסת עקרונות מורכבים מדי, בשפה פשטנית מדי, באוזני הילדים.

בעיקרון, ילדים סופגים, קולטים ומקבלים, כל דבר שהוריהם מאמינים בו באמת ובתמים. בית שישודות ברסלב הם יסודותיו, מנחיל לילדים מנייה וביה את האמונה בכוח התפילה וההתבודדות, את האמונה והאהבה לצדיק, את העין הטובה על עצמנו ועל כל יהודי, את השמחה (בעזרת השם!...) וכן הלאה. אלה הם דברים שבתדר, שבתחושה, ואין צורך כמעט לדבר עליהם, אם באמת ובתמים מאמינים בהם ונוהגים לפיהם.

מה בכל זאת ניתן לומר? מפעם לפעם, לעיתים, להזכיר כמה השם אוהב אותנו. כמה רבת ערך כל מצווה שלנו. כמה כוח יש לילד יהודי ולכל יהודי לשמח את השם יתברך ולפעול בשביל קירוב הגאולה בשם כל ישראל. טפטופים מעטים המכילים את המרובה, אבל לא דיבורים מרובים מדי ומכבידים.

ולעניות דעתי, כדאי להשאיר להם הרבה חומרים לא ידועים, את כל העומק והגובה והרוחב של דברי רבינו הקדוש זצ"ל, שאותם בעז"ה הם יגלו בעצמם כשיגדלו ודעתם תפתח ותבשיל.

את ברסלב לא מקבלים בירושה, אלא זוכים לה על ידי רצון ותחושה שבלב. לכן החינוך צריך להיות ספוג בפשטות ביסודי האמונה מחד גיסא, ומאידיך גיסא - מתפלל ונכסף עבור הילדים, שכאשר יגדלו יזכו לטעום, לאהוב ולהתלהב, מדבריו הקדושים של רבינו. והלוואי שיהיו הדברים חדשים אצלם לגמרי, בבחינת 'מראה מלוטשת', כמו שכתב רבי נתן לבנו בעלים לתרופה.

הקריאה למסע

שקשה לנו ולא נוח לנו, ואולי אפילו בעיקר מה שקשה ולא נוח - הם קריאה לשינוי, להתחלה חדשה.

לקחת אחריות

אין הדבר תלוי אלא ב. זוהי נקודה ממש בסיסית במסע שלנו. לאורך כל הסיפור נראה שהמשנה למלך לא מתלונן, לא תולה את הבעיות שלו באחרים ולא מנסה לשנות אף אחד אחר - פרט לעבודה שלו. הוא לוקח אחריות על החיים שלו, על המסע ועל התפקיד שלו.

אחד הדברים הקשים ביותר בין בני זוג הוא שכל אחד מבני הזוג בטוח שהבעיה העיקרית היא אצל השני, ושי"נכון שגם לי יש בעיות" אבל אם השני היה באמת מטפל בעצמו ועושה את העבודה שהוא (השני) אמור לעשות - הכל היה נפתר. זאת האשליה השקרית והכואבת ביותר, לתלות את האושר שלך ואת השמחה שלך באחר. אתה ואת, כל אחד בפני עצמו צריכים לעשות את העבודה. אי אפשר לחכות שמישהו אחר יעשה את העבודה בשבילנו. המשנה למלך מתעורר ושוב נופל ושוב מתעורר, ולא מאשים.

אתה אחראי על המסע שלך, את אחראית על המסע שלך. אם נעשה את העבודה - נגיע לבת המלך ונוכה בעורת השם להוציא אותה מהלא טוב. אבל אסור לתלות את המצב שלי בשני! זה ממש הורס את החיים שלנו. אם אני מאמין שהשני צריך להשתנות, וששום דבר לא יכול לקרות עד שהשני ישתנה, אני מחרב כמו יד את הסיכוי לשינוי. מדוע? מכיוון שאני יכול לשנות רק את עצמי ואשתי יכולה לשנות רק את עצמה. אני לא יכול לשנות את הדפוסים הפנימיים שלה, היא צריכה לבחור בכך ולהילחם על הטוב שלה, וכן להפך - היא לא יכולה לתקן אותי. אם אני מסרב להשתנות, היא לא יכולה בכוחה לשנות אותי. מה שנובע מכך הוא שאם כל אחד מאשים את השני ומחכה שהשני ישתנה, לא יקרה כלום, כידוע לרבים מאתנו.

מה ניתן לעשות אם כן? לקחת אחריות רגשית מלאה על המסע האישי שלי. לא לחכות שהשני יזאל בטוב לוזו ולהשתנות, אלא לעבוד על עצמי ולא לוותר על הטוב המשותף שלנו.

ועדיין, אנחנו מדברים על מצב בו שני בני הזוג רוצים להתקדם ולשפר את הקשר. יש מקרים שבהם אחד מבני הזוג מתעלם לגמרי מהקושי ולא מוכן לעבוד בכלל. האם גם במצב כזה יכול להיות שינוי לטובה? מניסיון, התשובה הפשוטה היא - כן. גם אם רק אחד מהצדדים מנסה להשתנות לטובה, זה יכול להשפיע על השני. נכון שזה נראה הרבה יותר פשוט וטוב ששני הצדדים יהיו מחויבים לשינוי, אבל אם אני עובד על הצד שלי, על הדברים שאני צריך לתקן - זה יכול להזיז גם את בן או בת הזוג שלי.

נקודה להתבוננות:

בכנות, ביני לבין עצמי, עד כמה אני מרגיש שהאחריות מוטלת עלי ועד כמה על בן או בת הזוג? אם אני משליך את האחריות על השני, מהם הסיכויים לשינוי לדעתי?

*

החיסרון מוביל אותנו לחיפוש, החיפוש מוביל אותנו לתפילה ולבקשה. כל העניין הוא לא להתייאש ולא לפול לעצבות ולשכחה. רק התחיל שוב ושוב והחיסרון מאפשר לנו לא לשכוח...

בעיות. למה אני רוצה להשתנות? כי אני מתנהגת בצורה לא יפה לאנשים סביבי, ואולי בגלל זה אני לא מתקדם. מה שנראה לנו כנקודה חיצונית, אולי הוא בסך הכל מראה כיוון שיכול לדחוף אותנו לנימוח למצוא את הנקודה האמיתית.

אמר ירמיהו הנביא (ל, ז): "ועת צרה היא ליעקב וממנה יוושע" - ומפרשים, מהצרה עצמה יוושע האדם! אך יכול להיות? יתכן שיש לאדם צרה קטנה שגורמת לו לעשות תזווה כלשהי בחיים, ואותה התזווה מביאה אותו לדבר הרבה יותר טוב מאשר אם היה נפטר מהצרה מוקדם יותר. זאת אומרת שהצרות שנוחתות על האדם יכולות להיות הזדמנויות נפלאות לצמיחה. לאיש אחד היה כאב מסוים, ובגלל הכאב הזה הלך לבדיקות. בבדיקות גילו גידול שכלל לא היה קשור לכאב, ומכיוון שהתגלה בזמן ניצלו חייו של אותו אדם. אם לא היה לו הכאב אולי לא היו מוצאים את אותו הגידול ולא עוזרים לו בזמן הנכון.

אותו בעל שהתעורר לעשות משהו רק כי אשתו "הציקה לו", מבין בסופו של דבר שגם הוא רוצה קשר רגשי עמוק, קשר שהוא לא האמין שאפשרי. לאט לאט הוא מגלה את השריון שבנה על ליבו לאורך שנים, ועד כמה השריון הזה מכביד עליו ומנתק אותו מהרצונות הטובים שלו. העובדה שזה "משגע את אשתו" מוצגת לפתע באור אחר לגמרי. הוא מבין שזה לא שיגעון פרטי שלה אלא נקודת עיוורון שלו לגבי עצמו, ודווקא טוב שזה כל כך הפריע לה והיא לא ויתרה לו! זה אמנם היה מעצבן, אבל זה עזר לו לזוז ולהשתנות ופתאום החיים שלו הרבה יותר טובים. לא, לא רק בגלל שהיא פחות צועקת. השיחות ביניהם, אם היו בכלל, שהיו מבחינתו עיניו - הפכו למקום לביטוי רגשי, ביטוי שאין לו שום מקום אחר בשבילו.

השני למלך יוצא למסע כי זה רצון המלך, אבל במהלך הדרך הוא מגלה שזה בעצם המסע שלו. זה לא רק מסע חיצוני למצוא את מלך אלא מסע של מבחנים פנימיים שמגלים בתוכו כוחות שאולי לא היה מודע אליהם בתחילתו.

יש כאלו שחווים משבר כזה או אחר. בתגובה לכך, יש כאלו שקורסים, או לחילופין מנסים להיאחז בקרש הצלה, ויש כאלה ששוקחים את המשבר כנקודה לחיפוש - מה אני באמת רוצה? האם זה המקום הטוב ביותר בשבילי?

אנחנו חיים בדור שבו ניתן לעשות מה שמעולם לא היה אפשרי, או כמעט לא היה אפשרי, לפחות עבור רוב האנשים. לפני מספר דורות, מי שנולד לעיסוק מסוים היה צריך לעסוק בו כל חייו. מעבר לתפקיד אחר לגמרי היה רעיון מרוחק ולא סביר. היום ישנם רבים שעסקו מספר שנים בתחום מסוים ואז עברו לתחום אחר, זה כבר לא בלתי אפשרי. זהו גם מסע של חיפוש, של שאילת שאלות. מה אני באמת רוצה? במה אני טוב? אלו כישרונות יש לי שלא יצאו לפועל?

אמרו חז"ל (אבות ו, ב) שכל יום בת קול יוצאת וקוראת לנו. יש קריאה בכל יום, והבעל שם טוב מסביר שכל העולם הוא הקריאה הזאת - כל המאורעות הם הקריאה. רבי נחמן מסביר שיש המון רמזים בבריאה, ורק צריך להקשיב להם. כל דבר שאנחנו פוגשים הוא קריאה לשינוי, להתחדשות. גם מה

עמד השני למלכות, מחמת שְׁרָאָה שְׁחִמְלָךְ מִצְטַעַר מְאֹד, וּבְקֶשֶׁת, שְׁיִתְּנוּ לוֹ מִשְׁרֵת וְסוֹס וְמַעוֹת עַל הוֹצָאוֹת, וְהִלְךְ לְבִקְשָׁה. וְהָיָה מְבֻקָּשָׁה מְאֹד מִן הַמֶּלֶךְ מְאֹד עַד שֶׁמִּצְעָה. (עֵתָה מִסְפָּר אֵיךְ בְּקֶשֶׁת עַד שֶׁמִּצְעָה).

ציאה לחיפוש

השלב הראשון בחיפוש הוא התעוררות להבנה - היכן בת המלך? איפה הנשמה שלי? איפה הטוב שלי? כל עוד אנחנו שרויים בשינה ולא בודקים איפה בת המלך - איפה אנחנו באמת נמצאים - אנחנו יכולים לסבור שהכל פחות או יותר בסדר. מה מעורר אותנו? 'והיה אביה מצער מאוד והלך לבקשה אנה ואנה'. משהו בתוכנו אינו רגוע. לעתים נמצא את עצמנו קוראים מאמר שמעורר לפתע את השאלה, ספר שנקרא יעלה כאב נושן ונשכח, ואז, לפתע, משהו בתוכנו מתקומם - קול פנימי שזועק - אני לא מסכים להמשיך ככה.

במודל הזוגי, פעמים רבות מי שמתעורר ומעורר גם את הצד השני הן דווקא הנשים. גברים מצליחים להסיח את דעתם מבעיות במערכת היחסים ולשקוע בעבודה או בהתמכרויות אחרות, ואילו הנשים הן אלו שמתריעות - המצב לא טוב, אני סובלת ואנחנו חייבים לשנות משהו מהותי בקשר ביננו. למעשה, מכיוון שפעמים רבות הכאב עובר את סף הסיבולת, התגובה שלהן אינה הגיונית ושקולה אלא של התפרקות וקריסה או של התפרצות כעס ואיבה. בשלב הזה גם הבעל מסכים בליט ברירה לשתף פעולה.

אבל גם הגברים מתעוררים, כל אחד מסיבותיו. יש כאלו שמרגישים תקיעות. בפרנסה, בזוגיות או בעבודה פנימית. יש כאלה שהקושי שלהם ניכר בקשר הזוגי, ויש כאלה שבתחומים אחרים. המכנה המשותף הוא משהו בפנים שטורד את נפשו וגורם לו להתעורר לחפש, לצאת מאזור הנוחות שלו כדי לצאת למסע אל עצמו בו לרוב יפגוש קודם כל את הלא טוב שבו הוא מאמין, ואז לאחר מכן - את הטוב האמיתי שמחכה לנו תמיד עמוק בפנים.

נקודה להתבוננות:

מה קורה בקשר שלנו? האם אני לא מרוצה או השני לא מרוצה? מהן הנקודות העיקריות שמפריעות לנו? האם בכלל מדברים על כך או מטאטאים מתחת לשטיח? עד כמה זה בווער לי, עד כמה זה כואב לי ולבן או בת הזוג שלי?

מסע אישי

מה שמעורר את השני למלכות בסיפור שלנו הוא צערו של המלך. אפשר לומר שהמיקוד של המשנה למלך הולך ומתחדד, הולך ומעמיק. גם אם המשנה למלך עדיין לא מכיר את בת המלך, או לא מכיר אותה מספיק טוב - הוא יוצא למסע. לאורך המסע הוא ילמד להכיר, ואולי הנאמנות שלו למלך והכאב שלו בראותו את צער המלך הם שדוחפים אותו קדימה ומביאים אותו להתמדה והתחייבות שבסופו של דבר השתלמה.

גם אנחנו, בעבודה הפנימית שלנו, יכולים להתחיל מנקודה חיצונית יותר. למה התעוררתי? כי אשתי אומרת שיש לנו

המיזם החדש - החבורות

ארגון הקבוצה פועל מזה כעשר שנים, ומשמש כ'בית' - על כל המשתמע - עבור כל המתקרבים לדרכו של מוהר"ן מברסלב, במיוחד מקרב הציבור הליטאי חניכי הישיבות. מטעם הארגון יצא לאור ספרים וקונטרסים, ובהם ביאור רחב אודות משנתו של מוהר"ן מברסלב, עם תשובות על הקושיות הנפוצות, והסברים מאירי לב ומרחיבי דעת בכל מה שקשור לכך.

כמו כן נערכו מטעם הארגון כנסי חזוק, בעיקר לפני החגים. בהם שיעורים מאלפים, פאנלים מחכימים, וסיפורי התקרבות מפעימים. כמו כן התקיימו נסיעות מאורגנות לאומן וקברי צדיקים - לגברים, ואף לנשים.

גולת הכותרת של הארגון, הינה ללא ספק 'קבוצת חניכי הישיבות', בראש השנה באומן. מיזם שכבר מתקיים ארבע שנים ברציפות. המתחם משמש את ציבור בני התורה שעולים אומנה, ומספק להם מענה רחב לכל הצרכים; הגשמיים והרוחניים.

מעבר לסיפוק הצרכים, שהיא מטרה חשובה בפני עצמה. משמש המקום לחיבור וקירוב הלבבות בין המתקרבים השונים. כל אחד מגיע מפינה אחרת בארץ ובעולם, עם הרקע שלו ומסע החיפוש האישי שלו. השהות המשותפת הופכת את הקבוצה למעין משפחה, ומעניקה עוצמות אדירות למשך כל השנה.

בראש השנה האחרון, בעת נעילת החג. צפו ועלו הרגשות של החברים במתחם, וההרגשה של 'קשה עלי' פרידתכם הייתה מוחשית מאי פעם. בעקבות כך עלה הרצון להמשיך את החיבור והשהות המשותפת, גם לכל ימות השנה. במקום עלה הרעיון ליצור חבורות פרונטליות בכל עיר ובכל שכונה, בה יתאספו החברים מהאזור, ויתחממו זה לאורו של זה.

ההיענות הייתה מדהימה. ובתוך זמן קצר נרשמו קרוב למאה חברים. במשך חודש תשרי, נעשתה עבודת מיפוי על ידי הנהלת הארגון, ורשימת החברים חולקה לפי אזורים. הוחלט כי לעת עתה יוקמו חבורות רק במקומות בהם ישנם לפחות חמשה חברים שיכולים להתאסף. ואכן, בתוך זמן קצר הוקמו כמה וכמה חבורות, בירושלים, בני ברק, כרמיאל, ועמנואל. ובעז"ה מקווים שבתקופה הקרובה ייפתחו חבורות נוספות בקרית ספר, ביתר, בית שמש, צפת ואלעד, ועוד היד נטויה.

בכדי לחזק את הגיבוש, הוצע כי כלל החברים ילמדו יחד את הספר ליקוטי מוהר"ן, בקצב של 'מאמר לחודש'. קצב שאינו מהיר מדי, וגם לא ארוך מדי עבור מקורבים. לצורך כך, מודפס מטעם הארגון קונטרס דו-שבועי, ובו הקטע הנלמד מתוך הספר ליקוטי מוהר"ן, עם ביאורים והרחבות, ובעיקר עצות למעשה, העולים מתוך הדברים.

החבורות הוקמו בזה אחר זה, ובכל אחד מהם הופיעו ראשי הארגון - הרב ישראל מאיר גלינסקי, הרב אברהם לוי, והרב רפאל פיגנבוים. והסבירו במילים קצרות את מטרת המיזם, והדרכות מעשיות ופרקטיות כיצד לבנות זאת על הצד היותר טוב.

ואכן, התועלת כבר החלה לתת את אותותיה, והחברים בחבורות מרגישים כי החל עידן חדש בחייהם. בו הם אינם לבד, אלא יש להם חברים כלבבם. הם חשים כי המפגש השבועי מטעין אותם בכוחות, ומזניק את תהליך החיפוש שלהם בכמה מעלות קדימה.

זאת בדיוק ההזדמנות, למי שטרם נרשם למיזם הנפלא, ו/או למי שכבר נרשם וטרם יצרו אתו קשר, ו/או טרם השתלב בחבורה כלשהי, לפנות בהקדם למנהל הארגון הרב אברהם לוי 053-314-8981, ובעז"ה נשתדל לסייע לכל אחד וככל הניתן.

ירושלים - שכונת רמות

בבית המדרש ר' אברהם ויצהנדרל רחוב חזקיהו
שבתאי, רמות ד', בשעה 21:30 עם מלווה מלכה.
לפרטים: ר' דוד מייקוף - 058-324-3003

ירושלים - בית וגן

בכל יום שלישי. בשעה 21:50
לפרטים: דוד 055-669-7758

בני ברק

בכל ליל שישי, בבית המדרש "משיבת נפש" -
ברסלב, רחוב חזון איש 12, בני ברק. בשעה 20:00
לפרטים: אריה 054-848-7317

בית שמש - רמה א

בבית המדרש ר' אברהם ויצהנדרל רחוב חזקיהו
שבתאי, רמות ד', בשעה 21:30 עם מלווה מלכה.
לפרטים: ר' דוד מייקוף - 058-324-3003

עמנואל

ביום שלישי בערב
לפרטים: 052-717-5744

כרמיאל

במוצאי שבת. עם סעודת מלווה מלכה.
לפרטים: ר' צבי מייזליק - 052-768-4741

לשליחת מאמרים / סיפורים / מכתבים

עבור הגליון

לכל הארה או הערה

תרומות והנצחות

ניתן לפנות בכתובת:

hikavtzu@gmail.com

הודעה משמחת

ניתן לקבל את הגליון ישירות לביתכם

מחיר מנוי: 18 ש"ח לחודש

להצטרפות: 053-314-8981

כמו כן, מי שרוצה להיות נציג להפצה באזור מגוריו

נא ליצור קשר בטלפון הנ"ל

החזיקו עצמכם ביחד

בסייעתא דשמיא החל המיזם החדש, להקמת

חבורות אברכים

בכל אתר ואתר

בכדי לגבש ולקשר בין החברים

בבחינת איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק

במסגרת החבורות לומדים יחד את הספר 'ליקוטי מוהר"ן' על הסדר
בקצב של כעמוד לשבוע

לצורך כך מודפס ומחולק מידי שבוע קונטרס מיוחד עם ביאורים ועצות על העמוד השבועי

עד כה הוקמו שש חבורות:

בבני ברק, בירושלים, בבית וגן וברמות, בבית שמש בכרמיאל ובעימנואל.

בעז"ה בחודש הקרוב יוקמו חבורות נוספות,
בביתר ובמודיעין עילית

אברך יקר!

אם עדיין לא הצטרפת לאחת מהחבורות, או שטרם הוקמה חבורה באזורך, זה הזמן.
הנך מוזמן לפנות בהקדם להנהלת הארגון, ונשתדל לסייע בכל הנצרך

חזקו ויאמץ לבבכם
כל המייחלים לה'

בשורה משמחת

ענבי הגפן בענבי הגפן

בשעה טובה ומוצלחת מערך השידוכים שעל ידי ארגון הקבצו עבר שדרוג מיוחד
צוות מקצועי של שדכנים ושדכניות יעזרו לכם למצא את זיווגכם
בקלות ובמהירות בס"ד

מערך השידוכים שעל ידי ארגון הקבצו נפתח מתוך מטרה לתת מענה לבחורים ומשפחות
המקורבים לרביה"ק מוהר"ן מברסלב ומעונינים בשידוך כזה

לפרטים והרשמה יש לפנות במייל: moc.liamg@841hcudihs